

No 52.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Adryana.
Niedz. św. Wiktora W.
Pon. św. Tomasza z Ak.
Wt. św. Jana Bożego.
Sr. św. Franciszki.
Czw. św. Męczenników.
Piąt. św. Konstantego.

Wschód słońca: godz. 6 m. 42
Zachód słońca: godz. 5 m. 43
Dług. dnia: godz. 11 m. 01

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k.

Półrocznie „ 3 „

Kwartalnie „ 1 „ 50

Miesięczn. „ - „ 50

Odnoszenie 10 k. m.

Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40

Półrocznie „ 3 „ 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 5 marca 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZENI: „Nadesłane“ na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyi uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Cukry deserowe
Kakao i
Czekolada

Jana Fruzińskiego

Piotrkowska 71

wprost

Pasażu Meyera.

482-r

Gabinet angielski.

W groźnym położeniu, prawie bez wyjścia, znalazł się gabinet angielski już w samym zaraniu nowej sesji parlamentarnej. U kresu każdej z dwóch dróg, które ewentualnie mógłby sobie rząd obecny obrać w polityce wewnętrznej, widnieje fatalna konieczność klęski.

Trwać niezłomnie w przeprowadzeniu niezbędnej dla kraju reformy budżetowej, to znaczy, pozbawić się dobrowolnie jedynego poważnego sojusznika—irlandczyków, innymi słowy, przy pierwszej lepszej sposobności ponieść porażkę w parlamencie.

Odrożyć sprawę budżetu na drugi plan i jąć się walki przeciwko lordom—zapewni to bezwarunkowo większość gabinetowi w Izbie gmin, lecz doprowadzi do rozpuszczenia jej i nowych wyborów. To zaś bynajmniej nie leży w programie partii liberalnej, zbyt wyczerpanej ostatnimi wyborami, by przy nowych liczyć na zwycięstwo.

Swojego czasu, na sławnym mityngu w Albert Hall, Asquith zapewniał społeczeństwo angielskie, że uzyskał od Korony obietnicę, gwarantującą ograniczenie praw Izby lordów. Rozumiano to w ten sposób, że król, na mocy swej władzy dyskrecyjnej, zamianuje taką ilość nowych parów, by stworzyć w Izbie wyższą większość, przychylną dla rządu.

Jak się obecnie okazuje, wszystko to było mystem. Król żadnych obietnic nie dawał, nawet go o nie nie proszono. Był to więc zwykły «bluff» wyborczy, którego nieszczęsne skutki teraz dopiero wychodzą na jaw.

Przed parą dniami prasa europejska podała wiadomość o dymisji gabinetu angielskiego. Pogłoska ta przedwczesna, gabinet bowiem nie tylko nie zamierza kapitulować, lecz przeciwnie, ufny w swą zdolność żeglowania po śnieżonych falach, nie traci nadziei zwycięstwa.

W samej rzeczy, ostatnie nowiny brzmią trochę uspokajająco.

Możliwe jest, że, w razie dezercji irlandczyków z pod sztandaru partii rządowej, otrzyma ona pomoc z obozu swych najzaciętszych wrogów—konserwatystów, którzy również zainteresowani są w trwaniu obecnego ministeryum. Partya ta doskonale czuje się w roli opozycji; pożądana w krytyce, słabą jest bardzo w swym programie pozytywnym. Sytuacja ułożyła się w ten sposób, że najgorszym wrogiem życzy się sterczenia nawa państwową.

Jak długo w tej niewdzięcznej roli utrzyma się gabinet Asquitha—trudno przewidywać. W kapryśnej atmosferze polityki wszelkie przewidywania najczęściej mylą. Nie ulega jednak wątpliwosci, że partya liberalna, utrzymawszy się ostatnio przy rządach, niewiele zyskała, a bardzo dużo straciła w opinii swych ideowych zwolenników.

„ŻYZN” (ŻYCIE)

Na zasadzie NAJWYŻEJ zatwierdzonego w dniu 26 grudnia 1909 r. postanowienia Rady Ministrów, Rosyjskie Towarzystwo Ubezpieczeń Kapitałów i Dochodów, założone w 1835 r., prowadzić będzie nadal swą działalność pod nazwą:

„ŻYZN” (ŻYCIE)

Rosyjskie Towarzystwo Ubezpieczeń Kapitałów i Dochodów.

Kapitały Towarzystwa wynoszą 40,000,000 rubli.

Generalna Reprezentacja w Warszawie, ul. Miodowa № 7.

Dom własny Towarzystwa, telefon № 15,67.

632-3

PATENTY na Wynalazki

wyjednywa

Inżynier Wacław Jakubowski

Warszawa, Włodzimierska 16.

dawniej

Włodarkiewicz i Sieklucki.

Biuro istnieje od r. 1866.

350-12

50% oszczędności opalu,
usuwa wilgoć

patent. MULTIPLIKATOR OGRZEWANIA

Dr. W.P. Jobukowski, inż. chem., Warszawa, Jerozolimska 71.

Znaomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO

poleca

apтека W. DAN ELECKIEGO.

Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12 93.

423r

KTO chce mieć ciepłe i suche mieszkanie niech zastosuje do pieca patent ulepszony ogrzewacz

Wulkan

Oszczędność opalu przeszło 50%.

Prospekty i cenniki na żądanie

Dr. Ludwik Zieliński, Warszawa, Mazowiecka 4

Adres tel. „Kabał”, tel. 5362 336 25 1

Wystrzegać się przestarzałych konstrukcyj.

Reprez. na Łódź Br. Zbigniewsey, Przejazd 48 tel. 13-42

Pod budowę teatru polskiego

w Łodzi poszukuje się **placu**, około 10.000 łokci kw., w śródmieściu, możliwie z dojazdem z 2-ech ulic.

Oferty adresować: Biuro Kom. Org. Akc. Towarzystwa „Teatr Polski w Łodzi“, ulica Cegielniana № 63.

633-3-1

BUDŻET PAŃSTWOWY.

Preliminarz budżetowy ministra skarbu obliczał wydatki państwa na rok 1910 w sumie 2,630 mil. rb., dochody zaś zwyczajne w sumie 2,545 mil. Komisja budżetowa Dumy państwowej ujęła z pierwszej sumy 53 mil. rb., do drugiej natomiast dodała 33 miliony, podnosząc, zgodnie z doświadczeniem minionego roku, dochody z podatku od cukru i włączając do rubryki dochodów zyski Banku państwa z lat 1908 i 1909, stanowiące około 16 milionów rubli.

W ten sposób osiągnięto równowagę po raz pierwszy od lat 22, a wynik pomyślny wywołał w optymistycznie usposobionych kołach wrażenie dokonanego przełomu, zapoczątkowania nowego złotego okresu finansowości państwowej i gospodarki krajowej, jakkolwiek tym złudzeniom nie poddali się ani członkowie komisji budżetowej, ani samo ministerstwo skarbu. Nie wypowiadali tylko zbyt otwarcie swych wątpliwości. Wypowie je lepiej i jaskrawiej opozycya.

Otóż źródła pomyślności budżetowej rosyjskiej i zaniku niedoboru, który trapi dziś finanse innych wielkich mocarstw (w Niemczech aż 420 mil. marek, w Anglii przeszło 14 mil. funtów, we Francji 200 mil. fr., w Austrii 60 mil. kor.), leżą w okolicznościach wyjątkowych, w braku polityki inwestycyjnej, ograniczającej się niemal wyłącznie do przeprowadzenia reformy agrarnej, w systemie oszczędności, który usunął z budżetu wydatki na obronę państwa na morzu, oraz w szczęśliwej koniunkturze nadspodziewanie pomyślnego urodzaju i wzrostu cen zboża.

Dzięki urodzajowi bilans handlowy zewnętrzny sprowadził do kas Banku państwa i skarbu 470 milionów rubli złota, nabytego za granicą względnie tano skutkiem pomyślnego kursu weksli, a dochód z podatków w ciągu 11 miesięcy roku ubiegłego przewyższył przewidywania o całe 67 milionów.

Wszystko to powtarzać się z roku na rok nie może. Musi przyjść chwila, w której państwo przystąpić będzie chciało do zreorganizowania swej obrony na morzu, i jedna ta pozycja pochłonie od razu setki milionów; stan rzeczy bowiem jest taki, że chodzi nie tylko o zbudowanie nowej olbrzymiej floty, ale o nowe urządzenia wszystkich warsztatów okrętowych i zakładów technicznych marynarki. Obejść się dalej długo nie będzie mogło państwo bez olbrzymich inwestycji w zakresie gospodarki regaliovej (lasy, grunty naftowe, zakłady przemysłowe, skarbowe etc.) bez większych wydatków na oświatę, bez udzielania pomocy finansowej gospodarce samorządowej i t. d. Pochłonie to zasoby miliardowe, ale bez tych wydatków niepodobna liczyć na wzrost kulturalny kraju i jego ludności. System oszczędności nie rozwiąże palących zagadnień kulturalnych.

Nie należy wszakże czynić stąd zarzutu obecnemu ministrowi skarbu, ani komisji budżetowej Dumy. Obrali najlepszą w warunkach chwili dziejowej drogę. Lepiej oszczędzać, aniżeli trwonić grosz z ludu ściągający, oddając go na pastwę polityce, która rządzi się zachciankami nacjonalistycznymi, a nie troską o dobro państwa, albo w ręce nieudolne, których pozbyć się nie może dotąd rząd marynarki. Program finansowy, o party na zasadach oszczędności, poczytywać dziś raczej należy za zasługę wobec państwa, aniżeli za błąd. Jedyną jego wadą, że stosowany aż do lepszych czasów być nie może, bo państwo ma rosnące potrzeby, które zaspokajać trzeba, choćby polityka wewnętrzna prowadziła na manowce.

W poniedziałek Duma państwowa przystąpiła do rozważania budżetu, a pracę szczegółową poprzedzają rozprawy ogólne, w których na początku wzięli udział: przewodniczący komisji budżetowej, p. Aleksiejenko, minister skarbu, p. Ko-

kowcew i znawca spraw budżetowych z obozu konstytucyjno-demokratycznego, p. Kutler. P. Aleksiejenko, który cieszy się uznaniem powszechnym za powagę i bezstronność, z jakimi przewodniczył komisji budżetowej, był oględny i rzeczowy. Podkreślił, że komisya miała na względzie stały wzrost wydatków państwa, które w porównaniu do 1907 r. wynoszą już o 284 miliony rubli więcej.

Chciano położyć kres temu wzrostowi, ale bez uszczuplenia wydatków, których wymaga pierwszorzędny interes państwa. Dano więc ministerjum wojny 480 milionów rubli (w roku 1907 389,5 milionów) i tylko na budżecie intendyury zaoszczędzono 6 milionów rubli. Wypadło także uznać konieczność wzrostu wydatków na reformę agrarną. Jedna pozycja kolonizacji Syberji wzrosła w ostatnich pięciu latach o 20 milionów rubli. Nie można było także poczynić żadnych oszczędności w budżecie oświaty, jakkolwiek rośnie on z roku na rok tak dalece, że wynosząc w roku 1907 około 45 milionów rubli, wyniesie w roku budżetowym 75 milionów.

Dalej oszczędzano już gdzie się dało. Kosztorys monopolu wódczanego uszczuplono o 6½ miliona rubli, wydatki kolei państwowych o 14 milionów, wreszcie odrzucono kredyt 13 milionów na potrzeby marynarki ze względu na znaną nieudolność jej sił i środków technicznych.

Zaznaczywszy w końcu stan pomyślny ekonomiczny kraju, oraz finansów państwa, profesor Aleksiejenko ostrzegł przed zbytym optymizmem, podniósł konieczność pracy wytwórczej, ulepszenia systemu podatkowego, wyplenienia samowoli w wydatkach, wreszcie utworzenia niezależnego i samodzielnego organu kontroli państwowej. Te „pia desideria“ stałyby się mogły rzeczywistością jedynie przez szerszą inicjatywę rządu i przez pracę niezależnych i samodzielnych izb ustawodawczych.

P. Kokowcew uznał w całej pełni zasady, któremi rządziła się komisya budżetowa. Obok wszakże tego wszystkiego minister skarbu miał odwagę powiedzieć, że pomyślna koniunktura nie powtórzy się zapewne, że szczęśliwe warunki budżetowe nie zależą od dobrej woli rządu i Izby, ale od okoliczności nieprzewidzianych, wreszcie, że wobec tych możliwości należy w dalszym ciągu trwać przy polityce oględności najwyższej, nie poddając się pokusom szybkiego uleczenia niedomagań i zadośćuczynienia wielorakim potrzebom.

P. Kutler zaczął od uwag o opieszałości Rady państwa, która pragnie widocznie odgrywać rolę korka, tamującego bieg prac ustawodawczych. Budżet, zdaniem mówcy, jest przypadkowy. Niedobór pokryto ze źródeł, których na przyszłość nie będzie (przekazano skarbowi państwa fundusz oddziału zagranicznego kancelaryi kredytowej, oraz zyski Banku państwa za dwa lata). Oszczędność jest wskazana; szkoda tylko, że nie posunęła się dalej i że nie jest dość systematyczna, bo gospodarka państwowa jest niewyraźna: co dzieje się z pieniędzmi, niewiadomo, kontrola niezależna nie istnieje.

Potrzeby kulturalne kraju wprawdzie, wbrew wszystkiemu rosną, ale o wzroście ekonomicznym nie może być poważnej mowy, dopóki wszelka samodzielność społeczeństwa jest krępowana. System rządów obecnych nie pozwala jej się rozwijać, a reakcyja czyni wszystko, by udaremnić pracę kulturalną społeczną. W takim stanie rzeczy równowaga finansowa nie może być stałą. P. Polowcew, nacjonalista, piorunował na kresy, żyjące kosztem rosyjskiego centrum państwa, narzekając na komisję budżetową, że uchyliła się od rozważenia pomysłu zniesienia budżetowej samostności Finlandji, na Dumę, że „podarowała“ Polsce dwa miliony podatku od nieruchomości miejskich.

JA ZNAM TEN KRAJ.

I.

Ja znam ten kraj, gdzie nie cytryny rosną,
nie pyszny laur, nie wonny mirt rozkwita,
gdzie stary dąb rozmawia z ciemną sosną
i w skwarny dzień wygląda chaber z żyta.

Ja znam ten kraj, gdzie wiatr nie palmy
[muska,
lecz w ciemną noc w przydrożnej łące
[olszynie;
ja znam ten kraj, gdzie stara Dżwina pluska
i—ojciec rzek—sędziwy Niemen płynie!

Tam ciemny bór mi szumiał nad kołyską
w wieczorny zmierzch pogańskie swe pacierze,
i konał dzień i mgła się stała nisko
na kwietnych łąkach i mokrych mchów bezbrzeże.

I wówczas sny stawały u wezglowia
i szarych dni powszedniość czarowały,
szepcząc mi wciąż, jak cichy szum sitowia:
pamiętaj, tu już bogi umierały!

II.

Ja znam ten gród, gdzie z cegieł tynk opada,
i starych ruin strzeże żywe głoski —
pogański mur tam dziwy opowiada
o bogach swych cudownej Matce Boskiej.

Ja znam ten gród... Pas Wilji srebrnolity,
w zieleni drzew świętego Piotra wieże,
a dalej, hen, na wzgórz liliowych szczyty
wszedł święty gaj i szumi swe pacierze!

I idzie szum z mogiły do mogiły
i ginie w bram i ulic labiryntach
i szumi wciąż: kiedy nie macie siły,
przynajmniej tak, jak bohaterzy, gińcie! —

Edw. Słoński.

(„Wieś Ilustr.“)

Otwarcie sejmiku finlandzkiego.

W Finlandji zebrał się nowy sejm, czwarty z rzędu od czasu ogłoszenia ordynacji wyborczej w roku 1907-ym. Wszystkie trzy poprzednie sejmy rozwiązano dlatego, ponieważ nie chciały zgodzić się na narzucaną im przez rząd rosyjski zasadę przewagi ogólnopolskiego prawodawstwa rosyjskiego nad prawodawstwem finlandzkim.

Wszystkie trzy dotychczasowe sejmy, nie odmawiając zasadniczo żądanych przez rząd rosyjski opłat, stały niewzruszone na tem stanowisku, że muszą one być przeprowadzone w określonym przez konstytucję porządku prawodawczym. Za to rozwiązywano je dotąd systematycznie. Jednakowoż naród fiński za każdym razem wybierał tych samych posłów. Tak również stało się przy obecnych wyborach.

Wogóle statystyka sejmowa dowodzi, że różniczkowanie partyjne ludności finlandzkiej jest już całkowicie ustalone, co świadczy o niebywałym wprost uświadomieniu politycznym najszerszych warstw ludności.

Ze wszystkich frakcyj w sejmie finlandzkim, najmniej ustalony stan posiadania wykazuje partya staro-fińska, która systematycznie traci swoje mandaty na rzecz stronnictw radykalnych, głównie zaś socjalistów. Jeżeli się weźmie na uwagę, że właśnie partya staro-fińska jest najbardziej wobec rządu rosyjskiego ugodową, i w ustępstwach idzie najdalej, to okaże się z tego stalego zmniejszania się liczby jej zwolenników, że naród fiński przygotowuje się coraz lepiej do rozpaczliwego oporu przeciw zamachom rasyfikatorskim, i że wzrastająca jego większość coraz chętniej powierza orędownictwo swoich interesów nie tylko socjalnym, ale i narodowym partyjom radykalniejszym i śmielszym, a więc w danym razie socjalistom i agraryuszom, którzy razem wzięci, już dziś mają w nowym sejmie cztery głosy absolutnej większości.

Taki wynik wyborów, przeprowadzonych pod hasłem obrony konstytucji i autonomii finlandzkiej, przeprowadzonych nadto w przygnębiającej atmosferze szyskan i ucisku, jest dość wyraźną

odpowiedzią narodu fińskiego na wszystkie zarządzenia, stanowiące wstęp do wielkiej reformy, mającej na celu organiczne wcielenie Finlandyi do państwa rosyjskiego.

Nacyonalistyczna i reakcyjna prasa rosyjska już teraz zaczyna wyrażać Finlandyi, że rząd rosyjski nie ulęknie się jej socjalistycznych i radykalnych wyborców, i że nie cofnie się nawet przed ostatecznością, t. j. przed całkowitem zniszczeniem sejmku, aby zamiary swoje w Finlandyi urzeczywistnić.

Klasyyczny w tym względzie jest artykuł „Nowego Wremieni“, które z właściwą sobie perfidją tłumaczy stały wzrost głosów socjalistycznych i radykalnych tem, że stronnictwa mieszczańskie zaniedbują lud pracujący w Finlandyi, że więc obowiązkiem rządu rosyjskiego jest wyzolenie tych nieszczęśliwych proletaryuszów fińskich z pod brzoźnienia ucisku mieszczaństwa szlachty tamtejszej.

Artykuł swój kończy „Nowoje Wr.“ otwartem oznajmieniem, że „fińlandczycy myślą się, jeżeli sądzą, że Rosya wstrzyma się przed perspektywą tymczasowego zawieszenia działalności sejmku, jeżeli potrzeba będzie za tę cenę wprowadzić Finlandyę w te granice, które wyznaczają jej ustawy zasadnicze rosyjskie, redukujące jej autonomię do spraw wyłącznie wewnętrznych“. Dotychczas bowiem Rosya odgrywała rolę zupełnie nie odpowiadającą jej godności, skoro pozwalała na to, aby pp. fińlandczycy «z uśmiechem na ustach» wybierali po czterokroć tych samych radykałów, których rząd rosyjski już tyle razy uznał za nieodpowiednich dla Finlandyi prawodawców. Teraz rząd rosyjski sam będzie wybierał prawodawców, a jeżeli ich w Finlandyi nie znajdzie, to ma ich dosć u siebie.

Ten głos półurzędowego dziennika nie wróży dobrze Finlandyi na najbliższą przyszłość.

„Resursa dla dzieci ulicy“.

Dla ulicznych chłopców założył resursę w roku 1890 Tomasz Sziu w Bostonie. Nawiasem dodajmy, że wspaniale prosperują istniejące resursy w Szwecyi; z których pierwsza, dla chłopców i dziewcząt, założona została przed sześciu laty w Sztokholmie.

Członkami resursy w Bostonie są jedynie dzieci ulicy, owo prostactwo, włóczęgostwo, dzieci rysztołki i śmietników. Regulamin resursy wyraźnie zastrzega: „chłopców z wychowaniem, z zamożniejszych rodzin resursa nie przyjmuje“. Sprawozdanie za 10-lecie resursy, głosi:

choć przez „Salony Resursy“ przewinęło się z górą 400 tysięcy chłopców, nie tam nie zginęło, nie stała się ani jedna szkoda w meblach, lustrach, narzędziach, książkach, zabawkach. Ani jedna! A tą niepojętą, czarodziejską siłą, co sprawia tam to wszystko—jest zaufanie, które stanowi kamień węgielny naszej resursy jako samorządnej instytucyi“.

Resursa Sziu ma ograniczoną liczbę członków—2,000; ilość kandydatów jest znacznie większa.

Posiada własną drukarnię, oddział ślōjdu, koszykarstwo, salę rysunków technicznych i ręcznych, wykłady rachunkowości, warsztaty wszystkich rzemiosł. Dla rozrywki służą: sala gimnastyczna, szachy, warcaby, sale bilardowe, koło śpiewacze, muzyczne, kadry strzeleckie, nauka pływania.

Wspaniale urządzone jest biblioteka i czytelnia. Resursa posiada własne kolonie letnie.

Główną zasadą resursy bostońskiej jest: „jak najmniej prawideł i obowiązujących postanowień“. Wszyscy są zarówno „panami“ jak sługami; opieka nad resursą spoczywa w rękach wszystkich jej uczestników.

Cały regulamin resursy mieści się na tablicy wywieszanej na ścianie. Brzmi ona „Niewolno: wymyślać sobie; pluć na podłogę; palić w resursie; zjawiać się, będąc podpitym“. Surowo przestrzegane są dwa zwyczaje: „zdejmuj czapkę, przestępując próg swojej resursy“, i „niewolno ci dotknąć książki, zabawki, narzędzia, dopóki najstarszemu nie wymyjesz rąk i twarzy“.

Do tego służą obszerne baseny, 20 pryszniców i 20 umywałek z wszystkimi przyborami, z gorącą, letnią i zimną wodą.

Tomasz Sziu jest zwykłym robotnikiem fabrycznym.

Jakie moralne znaczenie, jaki wpływ wywierają resursy, najlepiej streszcza to sam Sziu; powiada on: „Spróbujcie u siebie, odważcie się na tego rodzaju resursy!“

W naszej szkole i rodzinie za dużo ograniczeń, zakazów prawideł. Dajcie dzieciom samorząd—on wychowa w nich poczucie własnej godności; stworzy moralną siłę.

Im więcej resurs dla dzieci ulicznych, tem mniej domów poprawczych i więzień. Ongi mawiano „Należy karać za przestępstwo“, my zaś powiadamy: „Dopomóżcie młodzieży, aby nie było przestępców“.

Należy serdecznie pragnąć, aby i u nas pomysiano o dzieciach ulicy, pomyślano na przyszłość narodu.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Obchody szopenowskie. — Obcy o Chopinie. — Nowe porty wojenne niemieckie na morzu Północnem. — Anglia i Niemcy. — Kabaret i wpisy dla młodzieży. — Obrazy Krzesza i reprodukcya obrazu królowej Jadwigi.

Uroczystości Chopina odbyły się szerokim echem na kuli ziemskiej.

Ze wszystkich najdalszych zaułków nadchodzi wiadomości o obchodzie setnej rocznicy urodzin polskiego pieśniarza. Angielska ilustracja „The Graphic“ dała na dwóch stronicach kopię znakomitego obrazu Józefa Męciny-Krzesza — „Chopin“. Kopię tego samego obrazu zamieścili: włoska „Illustracya“, „Moderne Kunst“ i wiele innych niemieckich i rosyjskich pism.

Bo też obraz Krzesza jest wspaniały, wywołujący dziwny nastrój. Zdaje się, że widzisz, jak smętna pieśń muzyka płynie w przestworza, ostatniemi akordami życia powołana...

Nie dziwie się więc, że dowiedziawszy się o pobycie Krzesza w Warszawie, udałem się do niego, aby pomówić z nim coś o sztuce, ale nie o tej z Mikołajewskiej ulicy!

W hotelu Europejskim zastałem artystę przy pracy; wykańczał nowy portret. Na biurku ujrzałem rozłożoną tekę z fotografiami jego dzieł. Są to kopie kilkunastu jego obrazów i 80 portretów.

Przeglądam ciekawie.

Prócz Chopina, ma cudny obraz „Chrystus wśród rzeszy“, robiący kolosalne wrażenie układem i charakterystyką typów, a przedewszystkiem idealnem pojęciem Głowy Jezusa...

Ale co tu mówić o obrazach, kiedy każdy

jego portret—to obraz. Nie przesadzam bynajmniej, ale widziałem z 80 kopii portretów i ani jeden w upozowaniu nie powtórzył się.

Portrety dostojników, aż do ukoronowanych głów, kardynałów, zwykłych śmiertelników, a zwłaszcza kobiet, przedstawiają wielką kopalnię techniki artystycznej, z którą się artysta parzył przy każdym swoim dziele.

Krzesz nie maluje ciała ludzkiego w ten sposób, jak to robi wielu z malarzy-pacykarzy, dla których namalowanie stołu, lokomotywy, lub twarzy ludzkiej nie nastęcza żadnych specjalnych różnic.

Stół stoi na czterech nogach; a człowiek na dwóch.

Można samowar, pomimo czterech nóg, łatwo zamienić na portret, bo oto na herbatniku maluje się oczy, otwór na usta, buchająca parę zamienia się na włosy, złoty mosiądz cieniuje się—i portret gotów, a jeżeli osoba stać nie chce, dodaje się jej fotel, aby się dobrze trzymała...

Takich portretów mamy tysiące... Gdyby nie podpis pod nimi: portret dobrodziejki N. N... — można by łatwo sądzić, że to jest martwa natura, manekin, gdyż w twarzy ani w oczach dopatrzeć się duszy nie można...

To też na świecie Rembrandtów niewiele. Portrety takich mistrzów wiszą w muzeach jako wzory dla młodszych pokoleń artystycznych, niech wiedzą, w jaki sposób mają traktować tego rodzaju rzeczy.

Zapewne, gdy kto stwarza sobie galerję obrazów rodową, powinien zaprosić do tej roboty tylko pierwszorzędną talenty. Wtedy, prócz pięknej pamiątki, otrzymuje się dzieła sztuki.

Właśnie temi zaletami odznaczają się u nas portrety Męciny-Krzesza.

Pomimo zaprzeczenia urzędowego, pisma japońskie potwierdzają wiadomość o sprzedaży północnej części Sachalinu.

Na kościół św. Stanisława.

Kościół św. Stanisława Kostki, którego budowę rozpoczęto w r. 1901, dotychczas nie jest jeszcze pokryty dachem, wskutek czego niepodobna odprawiać nabożeństwa wewnątrz tej świątyni, obliczonej na 8000 osób. W dodatku nie pokryte dachem mury cierpią od wilgoci. Kościół św. Stanisława dziś jest już parafialnym i nabożeństwa odbywać się muszą w małej kapliczce lub podczas lata na ementarzu okalającym kościół.

Zabiegliwy komitet budowy, któremu, jak dawniej, pomimo rozdziału parafii, energicznie pomaga radą i czynem Jks. kanonik Szmidel, czyni nadludzkie nieomal wysiłki, by w ciągu nadchodzącego lata pokryć tę wspaniałą świątynię dachem i ułożyć posadzkę, ale potrzeba by społeczeństwo łódzkie przyszło mu z pomocą ofiarną na wzór robotników niosących tłumnie swe datki na budowę kościoła.

Dla wzmoczenia funduszów budowy komitet organizuje w dniu 15 b. m. przedstawienie w teatrze polskim, które wypełni komedia Al. hr. Fredry „Wielki człowiek do małych interesów“. Nie wątpimy, że bilety na to przedstawienie zostaną wprost rozechwywane, a niezależnie od tego ofiary na budowę kościoła popłyną szeroką strugą, boć wszystkim nam leżeć powinno na sercu, by piękna ta świątynia możliwie jaknajprędzej ukończoną być mogła.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Wojława Jutro Bogowita. W poniedziałek Miłogosta.

TEATR POLSKI (Cegielińska 63). Dziś „Dziady“ Mickiewicza, przedstawienie dla młodzieży szkolnej, po cenach najniższych. Początek o godz. 3 i pół po południu.

— Dziś „Lekarz na rozdrożu“, komedia w 4 aktach B. Shawa. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

— Jutro „Lekarz na rozdrożu“, przedstawienie popularne, po cenach najniższych. Początek o godzinie 3 po południu.

— Jutro „300 dni“, („L'enfant du Miracle“) krotoczwila w 3 aktach P. Gavault'a i R. Charvey'a. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś (w lokalu własnym, Nowy Rynek 6) o g 8 wieczorem, miesięczne posiedzenie zarządu Stow. majstrów fabrycznych gub. piotrkowskiej.

— Dziś (w lokalu własnym, Mikołajewska nr 91)

Do rzędu portretów zaliczyć musimy i odтворzony wizerunek królowej Jadwigi.

Jest to w tym kierunku drugie dzieło Krzesza.

Pierwszy obraz, noszący tytuł „Królowa Jadwiga“, nabył jakiś pan możny z Poznańskiego. Obraz ten był już reprodukowany, ale ani reprodukcya, ani sam obraz nie zadowolili wielbicieli-artysty tak wielkiej i świętej postaci, jaką była królowa Jadwiga.

Krzesz więc przed paru laty wykończył drugie dzieło. Chodziło o to, żeby, nie oszczędzając twarzy jakimś niepotrzebnym skrzywieniem ust lub zmarszczeniem czoła, wywołać w niej głęboki smutek.

Twarz królowej Jadwigi równa i gładka, ani jednej na niej zmarszczki, a wrażenie olbrzymiego bólu i cierpienia bije z niej...

Całość utrzymana w lekkich półtonach; królowa siedzi na tronie, upiękuszonym godtem państwa. Orzeł rozwinął skrzydła, a odbijające się na jego piórach promienie światła, tworzą aureolę tej smętniej twarzy. W ręku trzyma różaniec.

Reprodukcyą tego obrazu zajął się obecnie artysta i oddał ją do wykonania zakładowi warszawskiemu pod firmą Wierzbicki i Sp., sam zaś gorliwie prowadzi korektę artystyczną.

Za parę tygodni więc będziemy mieli barwną reprodukcję, przedstawiającą tę wielką królowę według obrazu Krzesza.

Rozpisałem się o artyście i jego obrazach z których jeden znalazł się w „Grafiku“ angielskim, bardzo wykwintnej i wybrednej ilustracji. W tym samym numerze „Grafiku“ znalazłem ciekawą wzmiankę o nowym niemieckim wojennym porcie w Wilhelmshafen pod Bremą.

Olbrzymie roboty betonowe, znakomite i wygodne doki do budowy okrętów bodajby najwię-

o godz. 8 wieczorem, miesięczne posiedzenie zarządu Stow. majstrów samoprządników, oraz członków Stow. przędzenia.

— Jutro (w lokalu własnym, Mikołajewska 11) o godz. 4 po południu, ogólne roczne zebranie członków rzemieśln. Tow. śpiewaczego „Lira“.

— Jutro (w lokalu, Południowa 6) o godz. 2 po poł., miesięczne posiedzenie czeladników szewskich.

— Jutro (w lokalu, Widzewska 84) miesięczne zebranie Zgrom. czeladzi stolarskich.

— Jutro (w lokalu, Przejazd nr. 12) o godz. 2 po poł., ogólne zebranie roczne Stow. pracowników drukarskich m. Łodzi i pow. łódzkiego.

— Jutro (w lokalu, Juliusza 13) o godz. 3 po poł., zebranie czeladzi rzeźniczych.

— Jutro (w lokalu Stow. majstrów fabr., Nowy Rynek nr. 6) o godzinie 3 po poł., zebranie członków Zgromadzenia sukienników.

— Jutro (w sali straży ogniowej IV oddziału, ul. Zarzewska) o godz. 2 po poł., ogólne zebranie członków Związku zawod. mularzy „Łączność“.

— Jutro (w lokalu, Konstantynowska nr. 5) o g. 4 po poł., zebranie zwyczajne członków Tow. abstynentów „Przyszłość“ z pogadanką inż. Nakielskiego „O pierwiastkach“.

— Jutro (w lokalu, Piotrkowska 175), o godzinie 2 po poł., ogólne roczne zebranie czeladników piekarskich.

— Jutro (w lokalu, Konstantynowska 53) ogólne roczne zebranie członków III Towarz. pożyczk.-oszczędnościowego.

— Jutro (w lokalu własnym, Mikołajewska 40) o godz. 10 rano, posiedzenie Zarządu stow. odlewników.

— Jutro (w lokalu, Konstantynowska nr. 5) o g. 4 po poł., nadzwyczajne ogólne zebranie łódzkiego oddziału Tow. esperantystów.

— W poniedziałek (w lokalu własnym, Cegielniana nr. 63) o g. 8 wieczorem, ogólne zwyczajne zebranie członków Tow. teatralnego.

ODCZYTY Dziś (w lokalu Stowarz. techników, Piotrkowska 260) inżynier Peplowski wygłosi odczyt p. t. „Najnowsze zdobycze w technice głębokich wiercen.“ (II część).

— Jutro (w sali Tow. krzewienia oświaty, Zawadzka 16) o godz. 4 po poł., dr. Tadeusz Mogilnicki wygłosi odczyt „O Pasterze“.

— Jutro (w sali przy kościele św. Anny w Zarzewiu) o g. 6 po poł., p. Adam Selens wygłosi odczyt na temat „O fałszowaniu produktów spożywczych“ (mleka, masła, mięsa, maki i t. d.)

HARMONIA. Jutro (w lokalu własnym, Południowa nr. 36) wieczór muzyczno-wokalny Tow. muzyczno-dramatycznego „Harmonia“ ku uczczeniu 100 rocznicy Chopina, dla członków i ich rodzin. Początek o godzinie 6 po poł.

WIECZÓR HUMORYSTYCZNY. Dziś (w sali Koncertowej, ul. Dzieła) wieczór humorystyczny na dochód instytucji „Kropka mleka“ przy współudziale artystów „Momas“, oraz p. Cwiklińskiej i p. St. Boguckiego. Początek o godz. 9 wieczorem.

— Dziś (w lokalu własnym, Piotrkowska nr. 120) zebranie towarzyskie Stow. prac. przemysłowo-handlowych gub. piotrkowskiej, dla członków i ich rodzin. Początek o godzinie 8 i pół wieczorem.

kszych—wszystko to znalazło tu swoje zastosowanie.

Roboty szły z niesłychaną szybkością gdyż w ciągu dziewięciu miesięcy ukończono je.

Jest to trzeci już port na morzu Niemieckim czyli Północnym, oddalony załadwie o 60 mil od brzegów angielskich i urągający potężne starego morskiego państwa.

Cała flota niemiecka, która do niedawna mieściła się na morzu Bałtyckim w Kielu, obecnie będzie przeniesiona tu, aby miała bliżej na oku swoją brzydką i zniechęcającą rywalkę — Anglię.

Ostatni numer „Muchy“ drwi ciągle jeszcze z tej rywalizacji Niemiec z Anglią w następujących listach. Pierwszy—pisze Wilnś do wujka:

Podobno na budowę drednotowych barek, Osiemset aż milionów przeznaczyłeś marek? Napisz-że, czy to prawda, mój wuju jedyny, Bo już moim Michałkom strasznie rzędyły miny, Każdy z nich chodzi smutny, i wciąż mówi o tem, Że przez mój „morski popęd“ zostanie [bankrutem.

Na zapytanie to otrzymuje następującą odpowiedź:

Tak jest kochany Wilu. Prawda całkiem szczerą, Budżet mój te osiemset milionów zawiera, Chcemy,—pragnąc twój zapal trochę wstrzymać [dziki,

Zbudować za nie wielkie pancerniki, Wtedy twój „morski popęd“—już widzę tę [dobe—
Może się łatwo zmienić na „morską chorobę“.

Jakkolwiek zabawne są dwa te listy i w dodatku nie bez pewnych podstaw tworzone, to jednak fakt ten, że Anglia posiada z tej strony załadwie jeden port wojenny — a Niemcy trzy

CZYTANIA DLA DZIECI. Jutro, o godzinie 3 po poł., czytania dla dzieci:

Sala Geyera, (Piotrkowska nr. 289) „Mały pogromca“

Sala jad. fabryki Poznańskiego, (Ogrodowa nr. 18)

„Podstęp lisa“.

Sala szkolna Gazowni, (Spacerowa 34) „Chata wuja

Toma“.

Sala Ochrony I, (Smugowa 6) „Żywcem zagrzebany“

Sala przy kościele św. Anny na Zarzewiu, „Córka

osadnika“.

WYSTAWA. Dziś i codziennie „Wystawa sztuk pięknych“ (Mikołajewska 40). Otwarta od godz. 10 rano do 10 wiecz.

ZE STRAŻY. W poniedziałek o godzinie 7 wieczorem, ćwiczenia sygnałowe wszystkich oddziałów łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym III oddziału.

KRONIKA.

(a) **Z Tow. opieki nad dziećmi.** Wczoraj, w lokalu własnym (ul. Miłsza № 16), odbyło się posiedzenie nowowybranego zarządu, pod przewodnictwem reagenta Mogilnickiego.

Po tajemnym głosowaniu, pracę pomiędzy członkami podzielono w następujący sposób: Prezesem został p. Konstanty Mogilnicki, wice-prezesami — ks. kanońnik Gniazdowski i dr. Pański, sekretarzem — dr. Jasiński, zastępcą sekretarza — p. Olga Oberfeldowa, skarbnikiem — dr. Golc, zastępcą skarbnika — dr. Mogilnicki, opiekunką działu wychowawczego — p. Grzybowska, opiekunką działu gospodarczego — p. Kwaśniewska, członkami zarządu: panie Gustawowa Geyerowa, Janaszowa, Jętkiewiczowa, panowie: pastor Gundlach, Dziwiński, Łapiński, ks. Przezdziecki i ks. Tymieniecki.

Aby polepszyć byt materyalny instytucji, postanowiono ożywić komitet dochodów niestałych i zabiegać o powiększenie liczby członków, a w tym celu do mieszkańców rozesłać odezwy wraz z deklaracjami do zwrotu z prośbą o zapisywanie się na członków Towarzystwa; uprosić księży, by przypomnieli parafianom z ambon o zadaniach Towarzystwa i jednali członków. W kancelaryach parafialnych mają być umieszczone puszkę do zbierania ofiar.

P. Grzybowska zakomunikowała o projekcie urządzenia w kwietniu wystawy przyrodniczej.

Zarząd «Gniazda» wydelegował do komitetu tej wystawy, oprócz p. Grzybowskiej, d-ra Pańskiego.

Ze względu, że koszt utrzymania letniska powiększa wydatki «Gniazda» tylko o 350 rb, lecz zato podtrzymuje się zdrowie przeszło 80 dzieci,

— świadczy wymownie, że może zająć taka chwila, że zaskoczona — znajdzie się w bardzo krytycznym położeniu tem więcej, iż ostatnie wieści niosą bardzo przykrą wiadomość dla Niemiec. Oto stronnictwo konserwatywne w Anglii prze do wprowadzenia cel, które gdyby zostały zaprowadzone — zrównałyby przemysł niemiecki, co ma się równać przegranej batalii.

Ale wręczam już w dziedzinę domysłów, którymi nie lubię sam siebie ani moich czytelników zabawiać, więc też wolę powrócić do spraw bieżących.

Jeden z artystycznych smakoszy naszego miasta, który niewiadomo z jakiej racji przyszedł do miana «znawcy», zaczął naszego redaktora z ojcowską troskliwością i z miną niezwykłego dobrodzieja — przypominającego dobroć lisa względem kury — że nie powinien takich rzeczy o kabarecie urzędowym pisać, jakie były w poniedziałkowym numerze, bo się tem ośmieszają.

— Dlaczego? — zapytał zdziwiony redaktor — wszak to pisał specjalista, muzyk wytrawny, którego zdanie nietylko «Rozwój», ale i ogół ceni...

— Specjalista — czy nie specjalista, ale cała prasa pochwała kabaret, a tylko wy...

— A my nie. Uważamy wszystkie kabarety za dzieki szynku, za plód poroniony, zbyteczny i niepotrzebny, przeszczepiony do nas, niewiadomo poco i dla czego...

Że tam parę quasi artystów i poetów secesyjnych wymyśliło sobie zarobek, związać kabaret przytulkiem muzy, to jeszcze nie upoważnia, ażeby zdrowy ogół podzielał to zdanie...

To też coraz rzadziej w kabaretach warszawskich spotkać można tych, co kochają tradycje

postanowiono wysłać pensjonarzy i w tym roku na wieś, do miejscowości z łatwą komunikacją.

(a) **Z Tow. prawniczego.** Zapowiedziane wczoraj zebranie ogólne Towarzystwa prawniczego, z powodu niedostatecznej liczby członków nie doszło do skutku.

Drugi termin zebrania wyznaczono na 11-go marca r. b. w tymże lokalu (Nowy Rynek 9), o g. 8 i pół wiecz.

Porządek dzienny obejmować będzie: sprawozdanie za rok 1908/9, relację komisji rewizyjnej, zatwierdzenie budżetu na rok 1909/10, wybór 2-ch członków zarządu, w miejsce wylosowanych pp. Włodzimierza Wyganowskiego i Kazimierza Rossmana; wybór jednego zastępcy, w miejsce wylosowanego p. Franciszka Maternickiego, oraz 3-ch członków komisji rewizyjnej, wreszcie rozważanie wniosków członków Towarzystwa.

(f) **Z polskiego Towarzystwa teatralnego.** — Dnia 7 b. m., o godzinie 8 wieczorem, w lokalu przy ul. Cegielnianej № 63 odbędzie się ogólne zwyczajne zebranie członków powyższego Towarzystwa.

Porządek dzienny obejmuje: odczytanie i zatwierdzenie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej za sezon 1908/9 r., zatwierdzenie bilansu na sezon 1908/9 r. i budżetu na sezon 1909/10 roku, sprawozdanie z budowy tymczasowego gmachu teatralnego, wybory członków zarządu i wnioski zarządu i członków.

(f) **Z Towarzystwa racjonalnego polowania.** W dniu 10 b. m., o godz. 8 wieczorem, w lokalu klubu (hotel Mantuffa) odbędzie się ogólne zebranie z następującym porządkiem dziennym: wybory wiceprezesa, kasyera, 2 członków komisji rewizyjnej; balotowanie kandydatów na członków i wyznaczenie terminu konkursowego strzelania na nagrody.

(h) **Z Koła pracowników kolei fabr.-łódzkiej.** Jutro w lokalu Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej (Widzewska № 73), o godz. 4 po południu dr. Stanisław Skalski będzie miał pogadankę o krematoryach, czyli paleniu ciał.

(x) **„Łączność“.** W niedzielę, dnia 6 marca r. b., o godz. 2 po południu, w sali straży ogniowej IV oddziału, przy ulicy Zarzewskiej, odbędzie się ogólne zebranie członków Związku zawodowego mularzy „Łączność“ z udziałem przyjeżdżnych delegatów z oddziałów.

(x) **Czeladników stolarskich,** biegłych w swoim rzemiośle, brak obecnie w Warszawie, w Łodzi, a zapewne i w całym kraju. Podobno nigdy

zdrowych pojęć i o posłannictwie człowieka i o czystej sztuce...

Kabarety nie zdrowego nie przyniosą... a ich nocna tułaczka rujnuje zdrowie i kieszeń tak samo, jak „nastroj“ (II) moralną stronę społeczeństwa...

W artystycznych kabaretach powtarzają się takie same piosenki sprośne, jak w tych nie artystycznych.

Ci więc, co zdrowo myślicy, pewnie nie ze chcą, aby o nich mówiono:

W kabarecie się urodził,
W kabarecie do szkół chodził,
W kabarecie kształcił dziecko,
Wreszcie umarł w kabarecie.

Uciekać się do kabaretu, aby tym sposobem zbierać grosz na wpisy dla młodzieży szkolnej — przypomina mi aferę klubu teatralno-literackiego, który za akcje domu szulerskiego trzy wpisy opłacał.

Co? Czy nie szlachetny pogląd!

A jednakże taką blagą zaslaniali się nieustannie ci kierownicy klubu, którym zarzucono, że za łyżkę soczewicy przybytek piękny w jaskinię gry zamienili.

Ale przecież w Łodzi mamy i zdrowe pojęcia o sprawach ogólnych.

Koncert pedagogiczny dla młodzieży zapełnił po brzegi salę...

Widok był wspaniały, a program nie kaził dusz młodych i pięknych, ale je podnosił!

Nietylko więc kabaret może przysporzyć grosza na kształcenie. Ale cóż, kiedy nasze podniebienia już tak zepsute, że kinematograf zastępuje nam teatr, kabaret — sztukę... Jemy stęchłe lub zepsute mięso, ale w ostrym sosie, żeby tę stęchłą i rozkład moralny przygłuszyć.

tyle mebli nie sprowadzano z zagranicy, ile ich się sprowadza teraz — pomimo cła wysokiego. Tutajskie zakłady stolarskie nie mogą nastarczyć obrotunkom.

Rodzice, którzy swoich synów oddają do terminu, powinni by rozpatrzyć się w stosunkach — o ile możliwe — zapewnić przerezedzone szeregi.

(x) **Zebranie drukarzy.** Zarząd Stowarzyszenia pracowników drukarskich m. Łodzi i pow. łódzkiego przypomina, że jutro d. 6 marca, w niedzielę, o godzinie 2-iej po południu w lokalu własnym (ul. Przejazd № 12) odbędzie się ogólne zebranie roczne. Porządek dzienny zebrania: 1) odczytanie protokołu z ostatniego zebrania; 2) odczytanie i przyjęcie rocznego sprawozdania; 3) wybór zarządu; 4) wybór komisji rewizyjnej; 5) wnioski członków. Zebranie będzie prawomocne bez względu na liczbę członków (§ 34 ust.). Nieczłonkowie nie mają prawa wstępu na zebranie.

(x) **Zebranie organizacyjne** Towarzystwa pomocy dla niezamożnych uczniów przy 4-klasowej szkole J. Radwańskiego ma się odbyć w niedzielę d. 6 marca o godz. 3¹/₂ po południu w lokalu szkoły, ul. Cegielniana № 11.

(a) **Szkoły na kolejach.** Zarząd kolei fabryczno-łódzkiej otrzymał odezwę, że ministerium komunikacji zatwierdziło projekt otwierania szkół dla kształcenia dzieci kolejarzy, dającego prawo do objęcia posady w wydziale handlowym, telegrafistów, taksatorów, pomocników zawiadowców i t. d. Kurs w szkole ma być trzyletni, w tem jeden rok zajęć praktycznych.

(x) **Z „Liry“.** Przypominamy o jatrzejszym rocznym ogólnym zebraniu członków rzemieślniczego Towarzystwa śpiewaczego „Lira“, w lokalu własnym przy ul. Mikołajewskiej № 11. Początek zebrania o godz. 4 po południu.

(x) **Budowa teatru.** Tymczasowy zarząd organizującego się Towarzystwa akcyjnego „Teatr polski“ w Łodzi, mającego na celu budowę nowego gmachu teatralnego, godnego dostojństwa sztuki polskiej, uformował się w sposób następujący:

Prezes p. Antoni Stamirowski, wiceprezes p. Marcy Poznański, sekretarz p. Czesław Neufeld, kontroler i kasyer p. Czesław Swierczewski. Utworzono przytem 4 komisje: a) budowlaną pod przewodnictwem inż. Kazimierza Arkuszewskiego, do której weszli pp. Leon Gajewicz i Stefan Barciński, b) ustawodawczą pod przewodnictwem p. Leona Gajewicza, do której weszli pp. K. Arkuszewski i K. Kozłowski, c) finansową pod przewodnictwem p. A. Stamirowskiego, do której weszli pp. M. Poznański, Teodor Karsz i A. Lipiński i d) akwizycyjną złożoną z pań pod przewodnictwem p. Marceliego Borowskiego.

(a) **Z kolejek podjazdowych.** Uruchomione niedawno na elektrycznych kolejkach podjazdowych nowe wagony, o ile są większe i okazałszy pod każdym względem, o tyle znów pod względem wentylacji stoją niżej od poprzednich.

Nie wystarczy jeden mały wentylator naderzwiami wejściowemi na cały wagon, w którym, stosownie do umieszczonego na tabliczce napisu winno mieścić się osób 30, a mieści się nieraz dwa razy tyle.

Pomimo chłodnej jeszcze pory, pasażerowie zmuszeni są otwierać okna, narażając się na przeciągi i zaziębienia. Przy otwieraniu okien wynikają śród jadących nieporozumienia i spory, jedni bowiem otwierają okna, inni znów domagają się ich zamknięcia. Na tle takiego sporu w wagonie tramwajów zgierskich, wynikła onegdaj pomiędzy konduktorem a jednym z pasażerów ostra wymiana zdań. Wmieszanie się w tę sprawę kontrolera położyło kres awanturze, która miała pójść na rozpatrzenie zarządu tramwajowego.

Dyrekcya kolejek podjazdowych powinna by zaprowadzić lepszą wentylację nowych wagonów.

(a) **Zawieszenie wypłat.** Otrzymało tu wiadomość, że fabryka derek końskich p. f. Dieko Schögenvoigt i Ska w Końskowoli zawiesiła wypłaty.

Pasywa wynoszą 100,000 rb.

Zaangażowani są fabrykanci łódzcy.

Firma proponuje układy z wierzycielami, ofiarując 3 proc. od sumy długu.

(a) **„Przychodnia“ dla gruźliczych.** Zarząd Ligi przeciwgruźliczej, prosi nas o zaznaczenie, że przyczyną opóźnienia otwarcia „Przychodni“

(ambulatoryum) dla dotkniętych chorobą płuc, przy ulicy Spacerowej № 11, jest nieprzybycie inspektora urzędu lekarskiego, dla oficjalnego przyjęcia zakładu.

(x) **Czytania dla dzieci.** W niedzielę, dnia 6 b. m., o godz. 3 po południu, „Wiedza“ urządza następujące czytanki dla dzieci:

1) Sala Geyera (Piotrkowska 289) „Mały pogromca“.

2) Sala Poznańskiego (Ogrodowa 18) „Podstęp lisa“.

3) Sala szkolna gazowni (Spacerowa № 34) „Chata wuja Toma“.

4) Ochrona I (Smugowa 6) „Żywcem pogrzebany“.

5) W sali przy kościele św. Anny w Zarzewiu „Córka osadnika“.

Wejście 2 kop.

(x) **Odczyt.** W niedzielę, o godz. 6 po południu, w sali przy kościele w Zarzewiu, p. Adam Selens, chemik miejski, wygłosi odczyt na temat „O fałszowaniu produktów spożywczych“ (mleka, masła, mięsa, mąki i t. d.).

Wejście 5 kop.

(b) **Kasowanie marek stempłowych.** Drugi departament ministerium sprawiedliwości rozstał okólnik do sądów, ażeby marki na wszystkich aktach sądowych, w tej liczbie i sprawach oddawanych do archiwum i powstających w nim były sposobem mechanicznym kasowane.

Ministerium sprawiedliwości powołuje się na okólnik jeszcze z roku 1894, w którym wydano rozporządzenie o kasowaniu marek. Powodem obecnego przypomnienia są znaczne nadużycia wykryte w ostatnich czasach.

(x) **P. Policmajster** m. Łodzi odezwą z d. 18 lutego b. r. za № 2059 zawiadamia nas, że wypadek opisany w № 43 „Rozwoju“ w artykule p. t. „Historja romantyczna“, dotyczący żony lekarza W., wcale się nie zdarzył.

(b) **Z sądów.** W listopadzie Józef Płoszaj zawiadomił policję, że nie mając drobnej monety na zapłacenie dorożkarza, rozmiął papierek trzyrublowy w składzie fryzjerskim Szczygielskiego, ale po zapłaceniu dorożkarza przekonał się że pomiędzy drobną monetą, otrzymaną od Szczygielskiego, jest półrubel fałszywy.

Przy rewizji u Szczygielskiego znaleziono 10-kopiejkową fałszywą, wskutek czego pociągnięto go do odpowiedzialności.

Sędzia pokoju skazał Szczygielskiego na miesiąc więzienia.

Sprawę powyższą wczoraj w drodze apelacyjnej rozpatrywał zjazd sędziów pokoju. obrońca oskarżonego, adwokat przysięgły Filipkowski, motywował obronę tem, że od czasu zmienienia do czasu oznajmienia o znalezieniu fałszywego pół rubla, minęło kilkadziesiąt minut i że gdyby nawet S. dał fałszywe pół rubla, to nie dowiedziono mu, że zrobił to świadomie.

Zjazd po naradzie uwolnił Szczygielskiego od odpowiedzialności.

(x) **Osobliwe zaprzeczenie.** Sosnowiecka „Iskra“ doniosła niedawno, że Niemcy zakupili partyę jeleni w podarunku dla cesarza Wilhelma II i przesłali je via Sosnowiec, dokąd przybyli urzędnicy pruscy, aby ten dar przyjąć. Wiadomość powyższą przedrukowały nietylko wszystkie pisma polskie, ale nawet i „Berliner Tageblatt“ w depeszy specjalnej.

Obecnie donosi „Łódz. Ztg.“, że wiadomość ta jest całkowicie zmyśloną, ...bo:

„Jelenie były przez myśliwców zakupione z leśnictwa Spały, jak corocznie. Wysyłają się zaś nietylko do Prus, ale i do Ameryki. W roku bieżącym wysłano zagranicę około 40-tu wagonów, w których było 300 jeleni i dzików“.

Oto dosłowny przekład wiadomości z „Łódz. Ztg.“, na zasadzie której pismo to twierdzi, że wiadomość w „Iskrze“ była całkowicie zmyśloną (vollständig aus der Luft gegriffen).

Wystąpienie „Łódz. Ztg.“ przywodzi nam na pamięć charakterystyczny przykład wadliwego rozumowania z logiki:

„Kryto, kreteńczyk, powiedział, że wszyscy kreteńczycy zawsze kłamią“.

Czy Kryto, jako kreteńczyk, nie skłamał?

(b) **Z hali mięsnej.** W niedużej odległości od kościoła Wniebowzięcia N. M. P., a w sąsiedztwie zabudowań plebani i ogrodu, należącego do niej, pomimo protestu dnohowieństwa i

dozoru kościelnego, pobudowano i otwarto hale do hurtowej sprzedaży mięsa.

Na oko, hale są utrzymane we wzorowym porządku; niestety, na chodnikach wewnątrz hali leżą zabite cielęta, a spływająca krew z nich zalewa chodnik i przedostaje się do rynsztok mającego spadek przez ulicę Kościelną, Rynek Staro Miasta, ul. Zgierską, do kanału, zwanego rzeką Łódką. Przestrzenie te są zatrute wyciekami nieczystościami, wydzielającymi się z krwi bydlęcej.

(h) **Brudy mają** na Balutach spokojne siedlisko, zapuszczając swe odnoża i w okolicy Staro Miasta. Schody w sieniach zabłoczone do niemożliwości, śmieci i rozmaitego rodzaju odpadki, a nawet kał ludzki, leżą na stopniach schodów. Gdzie spojrzysz, brud i brud, przechodzący pojęcie nawet najwytrawniejszych higienistów. W brudzie tym żyją tysiące ludzi dorosłych i ich dzieci. Dziwnem się wprost wydaje, że epidemia nie raczyła rozgościć się w tych uprzywilejowanych zakątkach; lecz nadchodzi wiosna, a z nią ciepło; dlatego należałoby przedsięwziąć energiczne środki, celem uporządkowania tych licznie zamieszkałych domów, bodajby tylko z obawy cholery.

(a) **Ujęcie zbiega.** Wydział śledczy policji łódzkiej aresztował w obrębie IV cyrkulu policyjnego 45-letniego Józefa Kalicińskiego, przestępcę poszukiwanego oddawna przez władze policyjne warszawskie.

Kaliciński, między innymi, dokonał napadu na furgon pocztowy, na rogu Marszałkowskiej i Nowogrodzkiej, popełnił szereg zabójstw, przy współudziale innych osób, wreszcie zbiegł z więzienia.

Kaliciński dłuższy czas ukrywał się w Łodzi i dopiero wczoraj udało się go schwycić. Przewieziony on będzie z Łodzi do Warszawy.

(f) **Licytacja.** W dniu 9 b. m., o godz. 11 przed południem, w pałacu przy ul. Benedykta № 8 odbędzie się licytacja ruchomości, należących do spadku po ś. p. Juliuszu Kunitzerze.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj uległy cztery osoby, z których jedną odwieziono do mieszkania na ul. Brzezińska, jedną do szpitala Aleksandra, jedną odesłano do Przytułku noclegowego na ul. Cmentarna. Wszystkim czterem lekarze Pogotowia udzieliłi doraźnej pomocy.

(a) **Kradzież.** Wczoraj z mieszkania kupca Dawida Alperna (Południowa 16) za pomocą podrobionego klucza skradziono towary skórzane, wartości 150 rb. i inne rzeczy, wartości 65 rb.

— Policja ujęła sprawców kradzieży, spełnionej w mieszkaniu właściciela magazynu krawieckiego Neuchauza (Wschodnia nr. 57) na sumę 425 rb. Nazwiska aresztowanych: Chł. Majer Kutner (zamieszkały przy ul. Stodolnianej nr. 3) i Fiszel Dymant (zamieszkały przy ul. DREWNOWSKIEJ nr. 11), notowani w policji jako złodzieje.

(p) **Rozbiegane konie,** zaprzężone do rowłagi, wpadły wczoraj, na ul. Włodzimierskiej nr. 8 na Martę Redę, córkę tkacza, lat 10 i Rozalię Wojdę, żonę robotnika, lat 44, pokaleczyły je i potłukły.

(a) **Rewizya.** Dzisiejszej nocy wydział ochrony dokonał rewizji w mieszkaniu Raweka Taflewicza, przy ul. Południowej nr. 6. Nic podejrzanego nie znaleziono, nikogo nie aresztowano.

*

(a) **Pożar w Tomaszowie.** Wczoraj, o godz. 10 wieczorem, w suszaralni apretury Dawida Müntza powstał pożar, który rozszerzył się z błyskawiczną szybkością.

Plomienie objęły całą fabrykę. Straży ogniowej ochotniczej z trudem udało się ogień opanować.

Straty znaczne. Apretura zatrudniała 100 robotników, pracując dniem i nocą.

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

(x) **Teatr polski.** Dziś o 3¹/₂ po poł. dla uczącej się młodzieży, po cenach najniższych klasycznej „Dziady“ — Mickiewicz, z p. Mielewskim, idealnym Gustawem-Konradem, wieczorem zaś o 8¹/₄ po raz drugi kapitalna komedia B. Shaw'a „Lekarz na rozdrożu“, która sobie onegdaj zdobyła trwałe powodzenie wstępny bojem.

— W niedzielę, d. 6, o godz. 3 dla najszerszych warstw naszej publiczności „Lekarz na rozdrożu“, wieczorem zaś po raz drugi pełna nieporównanego humoru i werwy doskonała lekka komedia „300 dni“, w której p. Zelwerowicz zbiera gorące oklaski.

— Najbliższą nowością czwartkową będzie wspaniała tragedia Schillera „Wilhelm Tell“

w wykonaniu całego personelu pod reżyserją A. Mielewskiego, z p. Bolesławskim w tytułowej roli «Tell» otrzyma całkowicie nową, stylową wystawę, dekoracje i kostiumy.

— Uroczysty wieczór Chopinowski, z którym dyrekcja występowała we wtorek d. 8 b. m., zapowiada się niezwykle uroczysto, artystycznie i interesująco. Oprócz artystów teatru naszego, przy czem p. Bolesławska wystąpi w charakterze pianistki i wykona trzy utwory Chopina, a mianowicie: 1. Prelude Des dur, 2) Fantaisie-Impromptu Cis-moll, 3. Nocturne Es dur, oraz zwiększonej orkiestry teatralnej pod osobistym kierownictwem dyr. Adameczyka, łaskawy współudział w uroczystości wezmą: dyrektor Opieński z Warszawy, chór Towarzystwa śpiewaczego «Arfa».

(x) **Wieczór Chopina w „Harmonii“.** Jak już wspomnieliśmy, jutro T-wo muzyczno-dramatyczne „Harmonia“, w lokalu własnym przy ulicy Południowej № 26, urządza wieczór muzyczno-wokalno-dramatyczny, poświęcony uczczeniu mistrza tonów Fryderyka Chopina w setną rocznicę jego urodzin.

Program rozpocznie „Kantata“ na cześć Chopina, skomponowana przez dyrektora muzycznego «Harmonii» p. Zygmunta Paszkowskiego do słów Stanisława Łąckiego, wykonana przez chór mieszany „Harmonii“.

W dalszym ciągu wystąpią jako soliści: prof. Szwarebach odegra na fortepianie a) poloneza Es-moll i walcę As dur Chopina. Panna Wanda Karwowska odśpiewa „Zakochaną“ i „Czyjaż wina“ Chopina, p. Stanisław Górski „Śpiew grobowy“ i „Pierścien“ Chopina. Chór męski T-wa śpiewającego „Arfa“, pod batutą swego dyrektora p. Tadeusza Joteyki wykona poloneza A-dur — Chopin Müncheimer z towarzyszeniem fortepianu, chór zaś mieszany „Arfy“, również z towarzyszeniem fortepianu trzy mazury Chopina w układzie Noskowskiego: a) „W karczmie“, b) „Wiosenka“, c) Tańce.

Na zakończenie kolo dramatyczne «Harmonii» odegra jednoaktowy utwór M. Gawalewicza p. t. «Preludium Chopina», w zespole pań: W. Karwowskiej i M. Wentkowskiej, p. p. Fitznera i Osifskiego.

Początek o g. 6 wiecz.

RAUTY I ZABAWY.

(x) **U pracowników przemysłu i handlu.** Dzisiejsze zebranie towarzyskie w lokalu własnym (Piotrkowska № 120), Stow. prac. przemysłu i handlu urozmaici między innymi grą na cytrze jednego z bardzo uzdolnionych w tym kierunku muzyków amatorów.

W połączeniu z wielu innymi produkcjami artystycznymi, które ruchliwy komitet zapewnił sobie na wieczór dzisiejszy, będzie on jednym z najsympatyczniejszych wieczorów towarzyskich pracowników przemysłu i handlu, którzy umieli zespolic się w sciste grono koleżeńskie i wytworzyć na tych zebraniach ciepłą, serdeczną atmosferę.

Początek o g. 9 wiecz.

Z piśmiennictwa.

1. „Kometa Halleya, oczekiwana u nas w maju 1910 r.“ Nakładem księgarni Mazowieckiej w Warszawie. Druk Lepperta i S-ki w Warszawie. Str. 30. Cena 10 kop.

2. „Czy koniec świata? Kometa Halley'a w 1910 r.“ Wydanie popularne. O wszechświecie. O kometach. O komecie Halley'a“. Nakładem księgarni Stanisława Miszewskiego w Łodzi. Str. 32. Cena 15 kop.

Obie powyżej wymienione książeczki nadesłano redakcji naszej ostatnimi dniami w tej kolei, w której wymienienia je tytuł niniejszego artykułu. Dobrze one świadczą o ruchliwości nakładców, którzy postarali się o to, żeby za pomocą tanich broszurek rozszerzać wiadomości, dotyczące zwłaszcza przedmiotu dziś tak interesującego wszystkich.

Obie wyszły z pod tego samego pióra, o czem przekonywa nie tylko układ jednakowy, ale także porównanie pojedynczych ustępów, bardzo niewiele różniących się formą.

Obie wreszcie są ozdobione temi samymi obrazkami, rzeczywiście zajmującymi, poruszającymi, a zebranymi w znacznej stosunkowo liczbie.

Wydawnictwo warszawskie ma tę zasługę, że jest wcześniejsze i tańsze.

Łódzkie natomiast jest poprawniejsze (między innymi bardzo słusznie największą planetę nazwano w tekście i na obrazku: Jowisz, podczas, gdy warszawskie wydanie podaje niewłaściwą w polszczyźnie nazwę: Jupiter). Papier w książeczce p. Miszewskiego jest znacznie lepszy, rysunki o wiele czystsze i druk lepszy. Wydawnictwo uważać można niemal za wytworne; zamieszczona w tytule wzmianka: „Wydanie popularne“, dotyczy zwłaszcza wykładu prostego, jasnego, zrozumiałego.

Obie książeczki powinny być szeroko rozpowszechnione. Młodzi i starsi przeczytają — bądź jedną, bądź drugą — z przyjemnością i korzyścią.

Z. K.

Z WARSZAWY.

* Wystawa skór, futer i t. p.

Jutro w południe zostanie otwartą w gmachu rotundy przy ulicy Karowej wystawa skór, futer i wyrobów z nich: trwać będzie około miesiąca.

W wystawie bierze udział kilka wielkich fabryk garbarskich, które wystąpiły bardzo okazale.

Urozmaiceniem dla zwiedzających będzie orkiestra strażacka i pokazy świetlne, rzucane na ekran.

* Konfiskata.

Skonfiskowano drugi tom „Pism“ autora żydowskiego, używającego pseudonimu „Baal-Machszwes“, z powodu zamieszczonego w tym tomie artykułu o Maryi Sprydonowej.

Skonfiskowano też ostatni numer syonistycznego tygodnika pod nazwą „Haolam“, wydawanego w Wilnie.

Z dzielnic polskich.

Samobójstwo nauczyciela. Na Kleparowie pod Lwowem był kierownikiem szkoły Maryan Solski, darzony wielkim zaufaniem, bardzo pobożny i człowiek, zdawało się, bez skazy. Był on ojcem ośmiorga dzieci, które wychowywał wzorowo.

Nagle przedostała się do ogółu mieszkańców wiadomość, że Solski uprawiał ohydne praktyki z małymi dziewczętkami, które uczęszczały do szkoły.

Wzburzeni mieszkańcy tłumnie oblegli szkołę i chcieli nauczyciela zlynchować. Dopiero żandarmerja zapobiegła ekscesom.

Tego samego dnia po południu, obok pałacu arcybiskupa, jeden z przechodzących tamtędy księży usłyszał w pobliskich zaroślach głośne rżenie. Zaniepokojony tem pobiegł na miejsce i tu zobaczył jakiegoś mężczyznę, wijącego się w śmiertelnych kurczach. Obok niego leżał słoik z kwasem karbolowym i szklanka.

Przekonano się, że był nim Maryan Solski, nauczyciel z Kleparowa. Natychmiastowa pomoc lekarza Pogotowia ratunkowego okazała się spóźnioną. Solski niebawem zmarł.

Ostatnia poczta.

— W angielskiej izbie gmin oświadczył Grey na zapytanie, że rząd angielski gotów jest zawsze porozumieć się z rządem niemieckim w sprawie ograniczenia w budowie floty.

Asquith odpowiedział na zapytanie, że gabinet nie pozostanie w urzędzie, jeżeli nie otrzyma gwarancji, iż jego propozycje co do reformy izby lordów będą przeprowadzone.

— „Times“ donosi, że król Ferdynand w rozmowie, którą miał przed tygodniem w Petersburgu, oświadczył otwarcie, iż prosić będzie o interwencję Rosji w sprawie macedońskiej, bo tak, jak dzisiaj rzeczy stoją, to nieunikniona jest albo wojna z Turcją, albo powstanie w Bułgarii.

— Z Petersburga donoszą: Minister komunikacji przyjmował dziś delegatów stron zainteresowanych sprawami żeglugi na Wiśle, Dnieprze i Donie. W delegacji uczestniczyło kilku posłów do Dumy. Delegacja prosiła o jaknajprędzszą wprowadzenie w życie komitetów rzecznych w cha-

rakterze organów samorządu. Minister uznał komitety takie za pożyteczne i obiecał utworzyć komisję w celu ostatecznego opracowania tego projektu. Do komisji tej wejdą przedstawiciele stron zainteresowanych sprawami żeglugi na wszystkich rzekach spławnych. Przedstawiciel polski, p. Krzyżanowski, specjalnie poinformował ministra o najpilniejszych potrzebach żeglugi na Wiśle. Minister przyjął oświadczenie to do wiadomości i przyrzekł ustanowić specjalną komisję do obmyślenia środków pomocy.

— W Paryżu przynębiające wrażenie wywarła wiadomość o wypadku na polu ćwiczeń wojskowych w Marsylii. Dwa karabiny maszynowe, nabite ostremi nabojami, dały 600 strzałów do pulku huzarów. Nie wiadomo, czy to było dziełem zbrodniarza, czy też tylko omyłką. Kiedy ponad głowami huzarów zaczęły przelatywać kule, powstała wśród nich straszna panika. Dziwnym zbiegiem okoliczności żaden z huzarów nie jest ranny.

TELEGRAMY.

Ateń, 4 marca. (P.) Sala przepelniona. Na porządku dziennym projekt rewizji konstytucji. Mauromichalis oświadcza: Zwołanie zgromadzenia narodowego i rewizja konstytucji, mówiąc ściśle, równają się jej naruszeniu. Zgromadzenie narodowe łatwo może zamienić się na konstytuante. Ale jeżeli już żądają zgromadzenia, to należy je zwołać jak można najprędzej. Kraj wymaga porządku w granicach prawa. Prezes ministrów, Dragumis, oznajmia: W kraju panuje zupełny spokój. Przywódcy ruchu dnia 28 sierpnia nie mieli zamiaru występowania przeciwko konstytucji, ani przeciwko dynastji, chcieli jedynie zdobyć reformy wewnętrzne. Król był zawsze wiernym stróżem konstytucji. Obawa, jakoby zgromadzenie narodowe, zwoływane w celu rewizji konstytucji, mogło zamienić się w konstytuante — jest bezzasadna. Wzywając do miłości ojczyzny, Dragumis prosi o głosowanie za zwołaniem zgromadzenia narodowego. Przywódca większości, Teotokis, przypuszcza, że przywódcy ruchu wojskowego powodowani są może ideami zbyt wygórowanymi. Znajduje jednakże, że wytworzone przymusowe położenie niekonstytucyjne — nie może trwać dalej. Lud dąży wyłącznie do takiej zmiany konstytucji, która ułatwiłaby spełnienie jego zadań, polegających na utrzymaniu porządku i pokoju. (O. Jaski). Po przemówieniach kilku innych mówców, pomiędzy Rallim a Mauromichalidem wywiązała się ożywiona dyskusja w sprawie zarządu krajem.

Wiedeń, 4 marca. (P.) Do „Biura koresp.“ telegrafują z C. tyndi. Na obiedzie wczorajszym na czesie oficerów eskadry austriacko-węgierskiej, książę Mikołaj, wyraziwszy zadowolenie z powodu jej przybycia, rzekł:

Poleciwszy panu przyprowadzić waszą wspólną eskadzę na wody czaruogórskie, cesarz i król dał dowód zawsze trwającej dla mnie przychylności. Jego cesarska wysokość z powodu mego jubileusza 50-lecia, zapragnął przypomnieć o stosunkach przyjaźni i dobrego sąsiedztwa, które nie przestają panować pomiędzy nami.

Niema potrzeby mówienia o wadze, jaką nadawałem zawsze i będę nadawał tym stosunkom, tembardziej, że naród mój, dzięki prywatnym dążeniom, miał możność korzystania z dóbr kultury i rozumnych instytucji, stawiających Austro-Węgry tak wysoko w dziedzinie rozwoju kulturalnego i materialnego.

Głęboko wzruszony uprzejmością pańskiego najdostojniejszego wielce szanowanego monarchy, wznoszę puhar za jego drogocenne zdrowie, rozkwit pięknej floty austriacko-węgierskiej, pańskie zdrowie, panie admirałe i pp. oficerów.

Petersburg, 4 marca. (P.) Do budżetu inżynierji wojskowej włączono 50,000 rb. na budowę aeroplanów.

Petersburg, 4 marca. (P.) We wsi Nowa Kaznaka, w stepach kirgiskich, wybuchła dzuma, na którą zapadło 3 osoby.

Petersburg, 4 marca. (P.) Na № 49 „Nowej Rusi“ nałożono konfiskatę i redaktora pociągnięto do odpowiedzialności.

Petersburg, 4 marca. (P.) U ministra spraw zagranicznych odbył się obiad dyplomatyczny.

Obecni byli minister Dworu i członkowie ciała dyplomatycznego.

Mo'ylów, 4 marca. (P.) B. urzędnik władz wojskowych, Stepanow, za wyludzenie od wielu osób pieniądze na wydanie historii wojny japońskiej, skazany został sądownie na pozbawienie praw i trzymiesięczne więzienie.

Helsingfors, 4 marca. (P.) Aresztowany tu morderca całej rodziny włosciańskiej w drodze do Wybarga wyskoczył przez okno z wagonu i zabił się na miejscu.

Kijów, 4 marca. (P.) Przebieg kontraktów słaby. Zjazd jednak ziemian jest dość ożywiony, spodziewany zaś jest jeszcze zjazd znaczny cukrowników. Przedmiotem zjazdu cukrowników będzie organizacja wywozu cukru i wznowienie syndykatu.

Konstantynopol, 4 marca. (P.) Pobór wojskowy popisowych w stolicy muzułmanów i chrześcijan, a w wilajetach chrześcijan dać powinien 120,000 ludzi. Powołani są do wojska młodzieńcy do lat 20, rozdzieleni na trzy kategorie wieku. Najmłodsza wezwana jest na 3-letnią służbę, średnia na 6-miesięczną, starsza na trzymiesięczną. Pobór idzie leniwie. Wielu chrześcijan nie stawiało się.

Konstantynopol, 4 marca. (P.) Serbski minister spraw zagranicznych, Miłowanowicz, powiedział do korespondenta „Ag. tel. pet.“, że przyjazd jego jest wynikiem szczerych i dobrych stosunków pomiędzy Serbią a Turcją, a pobyt jego w Konstantynopolu stosunki te wzmocnił jeszcze bardziej.

Salonki, 4 marca. (P.) W Djakowie odbyło się krwawe starcie albańczyków z wojskiem. Zabito 6 szeregowców i oficera.

Wiedeń, 4 marca. (Wł.) W przyszłym tygodniu mają być mianowani nowi ministrowie rządu: niemiecki i czeski. Dalsza rekonstrukcja gabinetu ma być dokonana po świętach wielkanocnych.

Zagrzeb, 4 marca. (Wł.) Aresztowano tu oszustkę Maryanowicz pod zarzutem, iż to ona współdziałała w rozsyłaniu trucizny dla oficerów sztabowych. Maryanowicz dawniej zajmowała się szpiegowaniem na rzecz Serbii i miała liczne stosunki w kołach wojskowych.

New-York, 4 marca. (Wł.) 5000 uczestników strejku podpaliło w Filadelfii tramwajową stację elektryczną, powyrwali szyny z ulic i łącznie z kobietami i dziećmi tańcowali dokoła płonącego budynku, dopóki policja wystrzałami z rewolwerów nie rozprężyła manifestantów. Powszechny strejk zaczął się w sobotę.

New York, 4 marca. (Wł.) 90 proc. pracowników kolei Baltimore — Ohio postanowiło zastrajkować, jeśli zarząd kolejowy wprowadzi projektowaną zniżkę płac.

Z ostatniej chwili.

Poznań, 5 marca. (Wł.) Izba karna nakazała konfiskatę śpiewników: «Lutnia polska», «Śpiew sokoli» i «Śpiew polski», dopatrując się w nich treści podburzającej. Rozprawy były tajne, z powodu możliwości narażenia państwa pruskiego na niebezpieczeństwo, jak zaznaczył sąd.

Berlin, 5 marca. (Wł.) Tutejsze sfery dyplomatyczne uważają nową pożyczkę zewnętrzną Grecji, którą rządy opiekuńcze gwarantują, jako skuteczny środek załagodzenia groźnego położenia, gdyż mocarstwa gwarantują pożyczkę tylko pod warunkiem, że stosunki Grecji względem Turcji będą unormowane.

ś. † p.
Walery Feliks Obuchowicz

Kasyer domu handlowego J. Rosenblum.

Po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 50, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Bogu dnia 4 marca.

Pozostała w nieutulonym żalu żona, syn, rodzice i rodzina, zapraszają przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie najdroższych nam zwłok w niedzielę, o godz. 2 po południu, z domu przy ul. Pasaż-Szulca 4, na cmentarz stary katolicki, a następnego dnia t. j. w poniedziałek na nabożeństwo żałobne, które odprawione zostanie za spokój duszy zmarłego o godzinie 10-ej w kościele św. Józefa. 642

Podziękowanie.

Wielbnemu księdzu, Szan. dyrektorowi Banku Handlowego Łódzkiego, kolegom, przyjaciołom, znajomym i wszystkim tym, którzy raczyli przyjąć udział w odprowadzeniu na wieczny spoczynek drogiej nam zwłok

ś. † p.

ROBERTA NIESSLA

składa z głębi zboliałych serc serdeczne „Bóg za-
płać“ RODZINA.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Krzyża, w czwartek, dnia 10 b. m., o godzinie 10-ej rano 640

Berlin, 5 marca. (Wł.) Stronnictwo centrum rozwinęło usilne starania, aby zapewnić w sejmie poparcie polaków dla uchwalonego w komisji nieznaczny większość głosów wniosku kompromisowego, dotyczącego reformy wyborczej. Koło polskie odrzuciło tę propozycję, oświadczając przedstawicielowi centrum Heroldowi, że jakkolwiek ów wniosek kompromisowy stanowi pewien wyłom w reakcyjnym projekcie rządowym, jest jednakże tak daleki od zasad prawdziwego konstytucjonalizmu, że nie mogą go poprzeć swymi głosami.

Berlin, 5 marca. (Wł.) Policja berlińska zabroniła projektowanego na jutro przez socjalistów spaceru demonstracyjnego przeciwko reformie wyborczej w miejsce zabronionego zgromadzenia.

Berlin, 5 marca. (Wł.) Wczoraj w zamku cesarskim odbyło się doroczne przyjęcie i bal dla ciała dyplomatycznego. W liczbie wszystkich gości zwróciło powszechną uwagę wyróżniające się obojętne cesarza względem ambasadorów austriackiego i rosyjskiego.

Nowy-York, 5 marca. (Wł.) W Filadelfii wybuchał strajk generalny.

Strejkuje 75,000 robotników.

OFIARY.

Na gniazdo Tow. opieka nad dziećmi.

Z okazji otwarcia VI Łódzkiego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego i na intencję pomysłowej jego działalności, członkowie Rady i Zarządu składają 25 rubli.

Na Towarzystwo pomocy dla niezamożnych uczniów przy szkole filologicznej J. Radwańskiego.

M. D., z okazji I e. Komunii św., 5 rb.

Na szkołę rzemiosł (przy ul. Wodnej).

Zebrałe na posiedzeniu majstrów mularskich 11 rb.

Na budowę kościoła św. Stanisława Kostki.

W. D. 6 rb.

Na Pogotowie ratunkowe.

P. M. F., w imieniu p. Leif Feinberg, 30 kop.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. E.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
4/III 1 pp.	756.1	+ 3.4	100	W 2	Z dnia 4/III Temperatura max. +4.3° C. min. -0.7° C. Opadu 0.0
4/III 9 w.	754.0	- 0.1	100	W 2	
5/III 7 r.	754.0	- 1.9	100	Pd W 1	

Numer dzisiejszy składa się z 12-stu stronic.

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

LECZNICA ZĘBÓW

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron.

Reparacje i przeróbki sztucz. zębów napoczekaniu.

Ceny bardzo przystępne. 2596

Rozkład pociągów.

Zimowy od dnia 28-go października.

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odchodzą z Łodzi: a) 12.30, b) 7.00, c) 11.25, d) 2.15, e) 3.15, f) 6.10, g) 8.10.

Przychodzą do Łodzi: h) 4.30, p) 7.05, j) 9.35, k) 10.15, l) 4.24, m) 5.25, n) 8.31, o) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska.

Odchodzą do Kalisza: o godz. 7.55, 12.20, 5.23, 6.23, do Warszawy: o godzinie 10.52, 12.11, 5.40

Przychodzą z Kalisza: o godzinie 10.44, 11.57, 5.25, 9.35, z Warszawy o g. 12.10, 5.11, 6.23.

Kolej obwodowa.

Odchodzi ze stacji Łódź-kaliska do Słotwin o godz. 6.20, ze Słotwin do st. Łódź-kaliska przychodzi 6.55

Odchodzi ze st. Łódź-kaliska do Kolaszek 10.05, przych. z Kolaszek do st. Łódź-kaliska o godz. 7.36.

UWAGI. Godziny, wydrukowane tłustym drukiem oznaczają czas od godz. 6 wieczorem do 6 rano

The Bio-Express

Zielona 2, przy Piotrkowskiej.

Od soboty 5-go będzie pokazywany sensacyjny i bardzo interesujący obraz: **Skutki klęski powodzi w Paryżu.** PROGRAM od 3 do 10 marca r. b.: 1) **Tragiczny ślub** (Tragedya podczas francuskiej rewolucji 1793 r podług Sophus Michaelisa. Osoby: Aleine de l'Estelle — właścicielka zamku Trionville, Ernest de Tresa las — markiz — emigrant, Montaloup — komisarz konwentu, Marie Arrou — dowódca armii rewolucyjnej). 2) **Durow, kuplety** (śpiew). 3) **Fabrykacja cementu** (Ponczajaca dla młodzieży — z natury). 4) **Napad kabyłów na dyliżans w górach Atlasu** (Kuda o wy). 5) **Pokojówka czy żona?** (Komedia). 6) **Słynna faworyta Ludwika XV** (Historyczny dramat). 7) **Stłata walcą y bruchem** (Komedia). 634

L. Kleinoth, Magazyn ubiorów męskich, damskich i dzieciennych — Łódź, Piotrkowska № 99.

Upraszam Sz. Klientele o pospieszenie się z obstatunkami przedświątecznymi, gdyż w porze obecnej można je najdokładniej wykonać. Także na raty posiadamy wielki wybór ubiorów — z najsłynniejszych tkanin. 639

Teatr Polski

Cegielniana 63.

Jutro o godz. 3-ej po południu komedya 4 akt. Shawa

Jutro 2309 wieczorem

„Lekarz na rozdwożu“
„300 DNI“
krotochwila Charvey'a i Gavault'a.
Początek o godzinie 8 m. 15 wiecz.

**NAJLEPSZY PUDER
RYZOWY**
LABĘDZI PUCH
TWA BROCARD & Co
DELIKATNY, NIEWIDOCZNY
I TRZYMA SIĘ DŁUGO NA SKÓRZE.

299442

BILANSE

zakładanie i prowadzenie ksiąg handlowych na godziny nskuteczna rutynowy buchalter poważnej instytucji. — Oferty sub „Rutyna” przyjmuje administracja „Rozwoju”. 96

Wyższa Szkoła Kroju i Szycia p. f. „Józefina”.

Kursy wyższe i niższe. Najnowszy system kroju angielskiego, francuskiego i berlińskiego — Moja długoletnia praktyka daje mi możność wyuczania kroju i szycia sumiennie i gruntownie. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczenie nabierają wprawy i gustu. Szkoła odznaczoną została na wystawie srebrnym medalem. Po ukończeniu kursu uozenie otrzymują patenty cechowe lub prywatne.

Piotrkowska № 23. 1951r

Zagubiono

kwit zaliczeniowy dr. Żel. Fabr. Łódzkiej za № 8482, na sumę rb. 139.90, z wysyłki towaru na stację Lublin, w d. 11/IX, za frachtem № 86988 636-3-1

W Proboszczewicach

pod Zgierzem — sprzedaje się plac przy szosie i przy lesie, zdane na lotnisko. Wiadomość na miejscu lub w Łodzi w kantorze Tow. Rolniczego, Widzewska 50. 630-3-1

Wielki wybór otoman i garniturów mahonowych oraz krzesel dębowych posiadam na składzie. Kilka łóżek używanych orzechowych z materacami. Ceny niskie. Wiadomość: ulica Spacerowa № 41, u tapicera. 631-3-1

MEBLE.

Kredens, 12 krzesel, stół, szafa do ubrania, otomana dywanowa, tremo, 2 łóżka z materacami, bielizniarka z lustrem, toaletka o 2 lustrach, garnitur mebli, bluzeczko damskie, słupki, gramofon, lampy, obrazy olejne i różne drobności sprzedam za bezcen. Ulica Szkolna 23 m 3. 626-10 1

LOMBARD D. Wałchowicza i Syna

zawiadamia, że w miejscowej sali licytacyjnej, Południowa 20, odbywać się będzie 3/16 marca i dni następnym

licytacya

na sprzedaż zastawów, we właściwym czasie nie prolongowanych 620-3-1

W Szkole Przygotowawczej Koedukacyjnej J. Zawadzkiej, Piotrkowska 103, pod kierunkiem artystki-malarki p. **GLANTZ** — odbywają się **Lekcje rysunku dla dzieci** dwa razy tygodniowo — od godz. 4 do 5 po południu — Zapisy codziennie od godziny 3 do 5 po południu. 2345-d 17

Zarząd Stowarzysz. Spożywczego „Zjednoczenie”

podaje do ogólnej wiadomości, iż na odbytem ogólnym zebraniu członków tegoż Stow. w dniu 20 lutego postanowiono interesu likwidować i w tym celu wybrano komisję likwidacyjną, która zawiadania wszystkich wierzycieli i dostawców, ażeby przedstawił swa pretensje do 20 marca włącznie. Posiedzenia komisji likwidacyjnej odbywają się w poniedziałki i piątki, od godz. 8-9 wiecz. przy ul. Grabowej № 30 w sklepie 6-8-1

Pracownia Gorsetów

dawniej Mikołajewska 55
NATALII KĘDZIERSKIEJ
przyjmuje obciążenia i reperacje.
1575 Piotrkowska 115 m. 6.

Ważne dla krawczyń!

Jeżeli Sz. Pani maszyna źle szyje, ciężko ełodzi, przepuszcza ściegi itp — za niskim wynagrodzeniem naprawię w domach na poczekaaniu. Oferty zechcą Sz. Panie składać w Administr. „Rozwoju” dla Mechanika. 624-3-1

Pies duży, boks, z krótkimi uszami i ogonem obciążonym zaginął. Znalazca za nagrodę odpowiednią odprowadzić zechce, Konstanyńska 57, m. 27. Ostrzeżę się przed nabyciem 614-3-3

Orebnne ogłoszenia.

A!A!A! Poszukuję od kwietnia pokoju kawalerskiego przy rodzinie w okolicy Górnego Ryaku — Przejazd. Łaskawie zaofiarowane oferty składać w Adm. „Rozwoju” sub Czesław Marvs. 1215-2w1

A.A.A.A. Nauczyciel z wykształceniem, m niemki, francuzki, angielski, bony, freblanki z chludnemi świadectwami, buchalterki, kasyerki, gospodynie, pielęgniarki poleca bluo Adamowiczowej, Piotrkowska 103. 1002-8 w4

A!A!A! Meble z kilku pokojów sprzedam bardzo tanio. Nawrot 33 m. 12 865-12 9

Młody człowiek, lat 20, samotny, z wykształceniem elementarnym, poszukuje jakiegokolwiek posady w mieście lub na prowincji. Zależać się proszę: Skwerowa 16 m 14 1204-3-1

Młody człowiek, chrześcijanin, mający lat 27, samotny, z świadectwem 5-ego letniej pracy na kolei, jak również z patentem z ukończenia kursów buchalteryjnych, znający języki: polski, rosyjski i niemiecki, poszukuje zajęcia w biurze lub kantorze. Pierwsze dwa miesiące podejmie się pracować bezpłatnie. Oferty w Adm. „Rozwoju” pod „Zajęcie” 1187-2-2

Maszynę do szycia sprzedam tanio. Ulica Aleksandrowska № 73 3. 1175-2-2

Magiel do sprzedania z powodu zmiany interesu. Widzewska № 223. 1157-3-3

Młody człowiek, trzeźwy, z kameją 400 rb. i więcej, poszukuje miejsca inkasenta, ekspedienta lub jakiegokolwiek innego. Oferty w „Rozwoju” dla „Pracowitego”. 1183-3-2

Meble, mianowicie: kredensy, stoły, szafy mahonowe, garderoba satynowa, fotele do bluzek, Nawrot № 36, zakład stolarski P Grabowskiego 1219 3 1

Nauczycielka z patentem szkół początkowych, z czteroklasowym wykształceniem, poszukuje posady lub korepetycji. Wiadomość: ulica Główna 38 m. 14. 3638

Obiady zdrowe i smaczne w domu prywatnym. Zawadzka 10 m. 23. 1165-3-3

Oszczędność. Zakład krawiecko-reparacyjny z pralnią chemiczną na miejscu. Widzewska 135 w podwórzu. 1115-6-5

Osoba przyjezdna z Warszawy poszukuje szycia w domach prywatnych. Konstanyńska 74 m. 4. 986s3s3

Osoba inteligentna poszukuje posady, w kantorze, lub kasyerki, przytem posiada kilkoletnią praktykę w handlu, może prowadzić interes i samodzielnie. Referencje poważne. Oferty uprasza się składać w Administr. „Rozwoju” dla Z. K. 1161-3-2

Przyjmę dwie przyzwolone panny na mieszkanie z życiem lub bez. Główna 24, wiadomość u stróża. 1101-3cs3

Potrzebna praczka, odpowiednia na drobności stare. Kątna № 58. 1207-3-1

Potrzebna kielbarka do ponczosznarni. Wschodnia 38 1209 1

Pokój kawalerski, umeblowany bez utrzymania zaraz do wynajęcia. Widzewska 109-16. 1214-1

Potrzebna zdolna formierka do ponczoch. Wiadomość Zachodnia 20 1177-3-2

Plac do sprzedania przy ulicy Leśnej za Górnym Kynkiem. Wiadomość Andrzeja 62 m. 19. 1185-3-2

Potrzebny chłopiec do terminu do szewca. Mikołajewska 39. 1192-2-2

Potrzebny człowiek do gospodarstwa, umieący pracować w roli. Wiadomość Piotrkowska № 141, A. Kobyłański 1149 3 3

Potrzebna zdolna poręczna do sukienek dziecięcych Piotrkowska № 32, Klinkbail. 1225 3 1

Potrzebne zdolne panny do bluzek i małych sukienek. Wólczajska 91 m. 4. 1223 1

Potrzebne są zdolne panny do pracowni Sabiny. Ul. Widzewska 104-25. 1224 2-1

Piwarnia do sprzedania w dobrym punkcie. Przejazd 33. 1189-3-1

Poszukuję kobiety w średnim wieku do sklepu piekarskiego Zielona № 41. 1217-4-1

Potrzebny człowiek do pralni chemicznej, znający się na praniu i prasowaniu garderoby męskiej. Ul Cegielińska 69 1221-1

Przybiłak się pies czarny, rasy taks, trochę podpalany. Odebrać go można ul. Wolczajska 89 m. 23. 1141-3 3

Potrzebna zdolna krawcowa. Wysoka 28 m. 4. 1222 1

Różne mieszkania do wynajęcia, stannie i wozownie. Wiadomość Widzewska 42 m. 11, trzecie piętro. 1203-1

Sklep kolonialno ustryjonyj oraz różne sprzęty domowe do sprzedania. Chojny, ulica Cegielińska № 3 1180-3 2

Szkoła kroju i szycia mistrzyni cechu W Z Gabler. Fasony, manekiny, żurnale. Pracownia sukien. Łódź, Piotrkowska 87. 4656-1

Sklep spożywczo-dystrybucyjny jest do sprzedania z powodu zmiany interesu. Słowiańska 11. 1167-3-3

Sklep rzeźniczy do wydzierżawienia z dużym pokojem i warsztatem. Wiadomość ul. Sa-walska № 12 1152-3-3

Urządzenie sklepowe tanio do sprzedania. Wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 1134 4 3

Warszawskie firmy bućki damskie, numer 37, koloru granatowego, do sprzedania. Przejazd № 68 m. 4 12 3-1

Wyuczam haftów: białego i kolorowego i rysunku monogramów. Lekcje wieczorowe. Piotrkowska 115 m. 7. Kowalczyńska. 1077-1

Wózek dziecienny używany do sprzedania. Konstanyńska 57 m. 18 876 3 1

Zdolny ślusarz, monter, maszynista, poszukuje pracy. Łaskawe oferty uprasza składać w Administracji „Rozwoju” pod Z. 1193-2-2

Zaginęła suka — wabi się „Muzra. Odprowadzić za nagrodą: Cegielińska 18. 1197-1

Zagubione dokumenty.

Emilia Rozalia Górecka zagubiła kartę od paszportu, wydana z fabr. Kalusina 1179 3 2

Leonard Głogowski zgubił paszport, wydany z gminy Zychlin, pow. kutnowskiego. 1153-3-2

Zaginął kwit od paszportu na imię Michała Kowalskiego, wydany z fabryki Stolarowa. 1176-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki P. Scheiblera na imię Józefa Bartnika. 12 1-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Eleonory Durskiej, wydana z nielarni w Widzewie. 1196-3-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Beannicha na imię Józefa Strumiło. 1200-1

Zaginął paszport na imię Jana Kłopotka, wydana z gminy Górki. 1201-3-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Józefa Richtera na imię Anny Trykowski. 1102-1

Zaginął kwit od paszportu na imię Konstantego Stanisławskiego, wydany z fabryki T. Szumachera 1216-3-1

Zaginął paszport na imię Leopolda Szplisa, wydany z gminy Radogoszcz, powiatu Łódzkiego. 1205-3-1

Zaginął paszport na imię Franciszka Światłowicza, wydany z magistratu m. Pabianiec. 1216-3-1

Zaginął paszport na imię Katarzyny i Heleny Boćkowskiej, wydany z Sandomierza. 1174 3 2

Zaginął kwit od paszportu na imię Szejne Rywy Męderzyckiej, wydany z fabryki J. Wojdysławskiego. 1 90-3-2

Zaginęło świadectwo zaliczeniowe za № 21565 z przysyłki Łódź-Warszawa 14206, wydane ze st. Łódź Fabryczna. Świadectwo to jest nie ważne. 1194-3-2

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Bimbauma na imię Szczepana Mikołajczyka. 1159-3-3

Zaginął paszport na imię Maryanny Sobolewskiej, wydany z gminy Widzew, powiatu łaskiego. 1151-3-3

№ 2167.

OBWIESZCZENIE.

**DYREKCJA
Tow. Kredytowego m. Łodzi**

podaje do wiadomości publicznej, że termin do zwołania zwyczajnego Ogólnego Zebrania członków Towarzystwa wyznaczony został na dzień 30 marca (12 kwietnia) 1910 r., godzinę 4-ą po południu, w domu przy ulicy Średniej № 427/19.

Porządek dzienny pomienionego zebrania obejmuje:

- 1) Sprawozdanie Dyrekcyi Towarzystwa za rok finansowy 1908/9;
- 2) Projekt do etatu na rok finansowy 1909/10, oraz podanie straży ogniowej ochotniczej o udzielenie zasiłku na jej utrzymanie z funduszu Towarzystwa;
- 3) Wybór jednego Dyrektora w miejsce wychodzącego po 3-letniej kadencji S. Rosenblatta;
- 4) Wybór jednego Zastępcy Dyrektora w miejsce wychodzącego po 3-letniej kadencji L. Zonera;
- 5) Wybór 3-ch członków Komitetu Nadzorczego w miejsce wychodzącego po 3-letniej kadencji: Karola Klukowa i Engelberta Tischera oraz Bernarda Bierenzweiga, który przestał być członkiem Towarzystwa.

Na powyższe zebranie Dyrekcyja zaprasza wszystkich członków Towarzystwa, to jest osoby, które otrzymały pożyczki w listach zastawnych, o ile tymże służy prawo swobodnego rozporządzania swoim majątkiem.

Za małoletnich, usamowolnionych, chorych umysłowo i pozostających pod upadłością, prawo głosu na ogólnych zebraniach służy ich opiekunom i kuratorom.

Za zamężne właścicielki nieruchomości, prawo głosu, bez specjalnego upoważnienia, przysługuje ich mężom.

Wspólnicy nieruchomości, obciążonych długiem Towarzystwa, mogą upoważnić jednego z pośród siebie do uczestniczenia i głosowania na Ogólnem Zebraniu.

Sprawozdanie Dyrekcyi za rok ubiegły dostarczone będzie w swoim czasie wszystkim stowarzyszonym, bilety zaś wejścia do sali ogólnych zebrań zostaną rozesłane tym tylko z nich, którzy są wyłącznymi właścicielami nieruchomości.

Bez biletu wejścia nikt do sali posiedzeń wpuszczony być nie może.

Łódź, dnia 19 lutego (4 marca) 1910 r. 629-3

Administracja „Rozwoju”
przyjmuje ofiary na budowę
kościółka S-go Stanisława
Kostki. 623—pr

Cietrzewie i Jarząbki

kaczki i indyki. Wielki wybór konserw i marynat. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Codziennie świeży drób. Masło śmietankowe i kuchenne. Sklep „DOBRA GOSPODYNI”, Piotrkowska 181 429 24

Zaginął chłopiec blondyn, z niebieskimi oczyma, lat 12, w ubraniu uczelnowskim, nazywa się Zygmunt Gudziatek. Ktoby wie, gdzie się znajduje, proszony jest o zawiadomienie rodziców, róg Aleksandrowskiej i Klitka № 4, do Teofila Grabowskiego 612-3-3

Teofil Stanisław

obrońca sądowy

(b. sekretarz Sądu Pokoju 3-go wydziału)

otworzył kancelaryę przy ulicy Wólczańskiej № 72. 303 10

EGZYSTUJĄCA OD LAT 17 W ŁODZI

Pracownia haftów

i ZNACZENIA BIELIZNY

D. Mazurkiewiczowej

Przejazd 12 m. 14.

w podwórzu, w odcynie II piętro przyjmuję wszelkie roboty w zakres haftu wchodzące, wykonywa takowe starannie, na czas oznaczony, po możliwie niskich cenach. **Przyjmuje się uczennice.**

Ulica PRZEJAZD Nr 12.

Mało używane damskie kostyminy, suknie balowe, haaki i bluzki tanio sprzedaje E. Grossman przy ul. Średniej № 23 i sze podwórza i sze wejście po prawej stronie mieszki 32, od 4-ej po południu do 10 wieczorem. 566-3-3

FARBIARZA

na wyjazd zaraz poszukuje farbarnia i pralnia chemiczna w mieście gubernialnem. Zgłoszenia u właściciela domu: Konstantynowska № 66, w poniedziałek 7/III, od g 11-1 p.p. Tamże potrzebna zdolna prasowaczka. 619-3

Pokój o 2 oknach umeblowany, wejście wspólne, zaraz do wynajęcia przy rodzinie, dla przyzwolonej osoby, wiadomość ul. Widzewska № 50, pięt. 3, lew. oficyna, m 27, codz. zast. można od 7 ej wiecz. 617-3-3

**SZKOŁA KROJU
i SZYCIA
A. SZNAJDER**

ŁODZ, ANDRZEJA № 1.
Fasony, Żurnale i Manekiny. 85r

Po drodze od Dzielnej do Cegielińskiej zgubiono 8 weksli razem na sumę rubli 69.61 kop. z żyrem Ch. Baisa. Uczciwy znalazca raczy zwrócić takowe p. Ch. Baisowi Dzielna 29, za wynagrodzeniem 25 rubli. Przed nabywaniem lub dyskontem weksli niniejszym się ostrzega. 595-3-3

№ 2176.

Obwieszczenie.

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż zażądane zostały pożyczki na nieruchomości:

- 1) pod № 787b przy ul. Zielonej, przez Wilhelma i Florentynę małż. Guhl, pierwotna Rb. 30,000;
- 2) pod № 526 przy ul. Piotrkowskiej, przez Zgromadzenie Maistrów Tkackich, pierwotna Rb. 40,000;
- 3) pod № 64bd przy ul. Drewnowskiej, przez Moszka Dawida Bermana i Moszka-Wolfa Langlebena, pierwotna Rub 12,000

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu zażądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcyi w przeciągu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 5 marca 1910 r.

643-1

**Pierwszorzędne Biuro Nauczycielskie
Karpińskiej**

poleca: Nauczycieli, Nauczycielki, Bony, sprowadza cudzoziemki.
Warszawa, Moniuszki 7, tel. 120-82. 2312-6-5

**V-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe
Piotrkowska № 37.**

Przyjmuje członków. Udziela pożyczek. Przyjmuje wkłady oszczędnościowe od 1 rubla. Płaci do 6% rocznie. Wszystkie operacje zwolnione od stempla.

Biuro otwarte od 10 do 2-iej codziennie, a w Poniedziałki Czwartki i Soboty i od 5 do 7-ej po poł. 540-46

Zarząd drogi żelaznej Fabr.-Łódzkiej

niniejszem podaje do powszechnej wiadomości, że na stacyi towarowej Łódź-Fabr. w dniu 10 marca n. st. 1910 roku o godzinie 10 rano, na zasadzie artykułu 84 Ogólnej ustawy ros. dróg żel., będą sprzedane z głośnej licytacji niewykupione przez odbiorców towary, przybyłe w m. lutym 1910 roku za frachtami: Bendery II Pol. Z. 12864 sliwki suszone, wysyłający Sz. Goldis, zaliczenie 34 rb. 30 kop., Bendery II Pol. Z. 12868 wino besarabskie, Sz. Goldis, zaliczenie 17 rb. 10 kop.; Bendery II Pol. Z. 12892, wino besarabskie, Karasik, zaliczenie 8 rb. 90 kop.; Kiszyniów Pol. Z. 93616 wino besarabskie, Szelema Watosznik zaliczenie 25 rb. 70 kop.; Zamirje M. Brz 3228 kiszek, M. Ickowicz; Łowcz W. 18274 lagier od oczyszczenia miodu, M. Kędzierzawska; Częstochowa W. 212994 skórki pomarańczowe w cukrze, S. G. Szorf, zaliczenie 72 rb. 80 kop.; Brześć II Nad. 55942 kiszek solone, N. Łukin; Nieprzyjęte przez odbiorcę resztki przędzy bawelnianej z przesyłki Ramienskoje 6344 dostane w kwietniu 1909 roku, przy dodatkowych dowodach t. Moskwa 77908 i nieprzyjęty przez odbiorcę towar manufaktury z przesyłki Marjupol 1785 z 1901 roku.

W razie, gdyby licytacja w dniu wyżej oznaczonym do skutku nie doszła, to powtórna ostateczna sprzedaż odbędzie się na stacyi Łódź-Fabr. d. 11 marca n. st. 1910 r., o godz. 10-iej rano. 644-1

Skład win

M. D. OKOJEWA

ulica Dzielna № 11.

Podaje do wiadomości Szanownej Publiczności, że otrzymałem wielki transport win z czystego soku winnego nie falsyfikowanego. Ceny nadzwyczaj umiarkowane: kop. 40, 50, 60, 80, rb. 1.00 i 1.50. Wina węgierskie i francuskie od rb. 1.25 do rb. 3.00. Wódki słodkie, koniaki ruskie i zagraniczne różnych marek. Otrzymałem również wino z gron winnych absolutnie bez alkoholu, Ktoby zechciał wina bez alkoholu, proszony jest o żądanie takiego wina, gdyż na składzie posiadam i wiele gatunków win z alkoholem. Kto chce mieć zdrowy żołądek, powinien pić wino № 7 czerwone słodkie, nadzwyczaj przyjemne w smaku, które było stosowane przy kuracji chorób żołądkowych w lazarecie w ciągu 1909 roku z nadzwyczajnymi rezultatami. Dobroć wina tego jest zaświadczona przez starszego lekarza № 69 i pieczęcią rządową.

Oliwa do lampek i szałwki mego wynalazku palą się we wszystkich domach, 1 funt 20 kop., knotki darmo. Oliwę również można nabywać w składach: Konstantynowska 13 Franciszkańska 60, Piotrkowska 291, Mikołajewska 89, Kątna 52, Długa 93 i Łowicka 9. 382

Zarząd Polskiego Towarzystwa Teatralnego w Łodzi

ma zaszczyt podać do wiadomości, że

Ogólne zwyczajne Zebranie

członków Tow. Teatralnego odbędzie się w pierwszym terminie, w dniu 7 marca r. b., o godzinie 8 wiecz., w lokalu własnym przy ulicy Cegielińskiej № 63, z następującym porządkiem dziennym: a) odczytanie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i kom. Rewizyjnej za sezon 1908-9 r., b) zatwierdzenie bilansu na sezon 1908-9 r. i budżetu na sezon 1909-10 r., c) sprawozdanie budowy tymczasowego gmachu teatru, d) wybory członków Zarządu, e) wnioski Zarządu i członków. 000-1

Łódzki Oddział

**CESARSKIEGO TOWARZYSTWA
RACYONALNEGO POLOWANIA**

podaje do wiadomości pp. Członków, że dnia 10 marca r. b., w czwartek, o godzinie 8 ej wieczorem, w lokalu klubu (Hotel Mantegna), odbędzie się

Ogólne Zebranie

z następującym porządkiem dziennym: 637-2

1. Wybór vice prezesa;
2. Wybór kasyera;
3. Wybór 2-ch członków komisji rewizyjnej;
4. Balotowanie kandydatów na członków;
5. Wyznaczenie terminu konkursowego strzelania na nagrody.

ZARZĄD.

LICYTACYA.

W dniu 9 marca r. b. (środa), o godz. 11 ej zrana, w domu przy ul. Benedykta № 8, odbędzie się licytacja nieruchomości (lampy, żyrandole, kandelabry, wanny, umywalki), należących do spadku, wakującego po s. p. J. Kunitzerze 635-2-1

ŚWIATŁOLECZNI CZY I ROENTGENOWSKI GABINET

Dr S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótka № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowym (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzb, hemoroidy). — **Elektroliza** (radikalne usuwanie szpecących włosów). — **Masaż wibracyjny i pneumatyczny** podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — **Kautyka** (usuwanie brodawek). — **Endo- i cystoskopia** (oświetlanie organów moczopłciowych). — **Elektryczne światła kąpiele i gorące powietrze.**

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy

D-rów L. Falka, Z. Golca, St. Jelnickiego
WOLCZANSKA № 36.

Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — plac za poradę 60 kop.

Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacja). Elektroliza, masaż wibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfilis i badanie mamek z wydawaniem świadectw.

Godziny przyjęcia: od 8—9 r., od 11—14 pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12^{1/2} do 1^{1/2} po południu. 2145rCentralna klinika
chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. **Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop.** Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 53669

Instytut fizykalnych metod leczenia
D-ra A. STEINBERGA

Benedykta № 3. Benedykta № 3.

Gabinet Roentgenowski i światło-leczniczy
Ortopeda. Gimnastyka lecznicza.

Skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, kości i mięśni. Masaż ręczny i wibracyjny. Pracownia przyrządów ortopedycznych. Stosowanie promieni Roentgena w celach dygnostycznych i leczniczych. **Choroby skórne.** Leczenie prądami wysokiego napięcia (Arsonwalizacja), kąpielami świetlnymi i w gorącym powietrzu. Elektryzacja. **Choroby nerwowe** (niemoc płciowa). Elektroliza — usuwanie włosów z twarzy. 137r

LECZNICA PRYWATNA

Piotrkowska 251 — Telefonu № 11-78.

Przyjmuje na stałe pomieszczenie chorych, dotkniętych cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi, chirurgicznymi i kobiecymi. Cena pokoju od rb. 2.50 do 5 rb. dziennie. — Felezer stały na miejscu.

Włączony ordyniarz: Dr. Goldblum — w chorobach wewnętrznych i nerwowych; D-rzy Goldmann i Krusche w chorobach chirurgicznych; D-rzy Drueblin, Ksawery Jasiński i Kaufman w chorobach kobiecych. 714—

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.

Liczne opinie Pp. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołączają się do każdego pudełka. Dostać można w aptekach i składach

aptecznych. Cena pudełka 1 rb. 358-15-4

Specjalista chorób skórnych
włosów, wenerycznych oraz
niemoc płciowejD^r St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.

Badanie krwi przy syphilisie.
Zachodnia 33 (obok Lombar. ake.)
Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w.,
w niedziele od 9—3 Dla pań od
5—6 wiecz 114r

Dr A. GROGLIK

Zielona 5.
Choroby skóry i włosów (usuwanie
zbytecznych włosów za pomocą
elektrolizy), weneryczne i dróg mo-
czowych. Przyjmuje 8^{1/2}—11^{1/2} r.
i 6—8 wiecz.; panie 5—6 wiecz.
W niedziele i święta od godz. 9
do 12 rano. 1568-d

Dr I. Silberstrom

Ul. Promenada 13 róg Benedykta
Choroby weneryczne (syphilis) i moczopłciowe,
skóry i włosów. Radikalne usuwanie
zbytecznych włosów.
Przyjmuje: 8—11 i 4^{1/2}—8 w
Panie: 4^{1/2}—5^{1/2}, po poł.
W niedziele: do 2-oi po poł. 241r

Dr Zofja Garlicka

mieszka obecnie
Nawrot 1 (Piotrkowska 126)
Telefon 10.14.
Chor. kobiece, Akuszerya
9—10 rano, 4—6 po poł. 1997r

Dr H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu
przyjmuje z chorobami wewnętr-
nymi (spec. żołądka i kiszek).
Dzielnia № 3.
od 5 do 7-oi 2150—r

Dr Ark. Goldenberg

ul. Nawrot № 38
róg Widzewskiej. Przyjmuje co-
dzienne do 10 rano i od 4 do 7
po poł. — **CHOROBY WEWN.,**
DZIECIENNE I KOBIECE. 1812r

Pierwsza Chrześcijańska
+ Lecznica chorób zębów +
i Jamy ustnej 2651r
teraz: ulica Piotrkowska 133.

Choroby weneryczne,
skórne i moczopłcioweD^r Stanisł. Piękarski

PIOTRKOWSKA № 115
Przyjmuje: od 9—10 rano i od
5—8 wiecz., kobiety od 4—5.
1331—r

Dr J. ABRUTIN

KROTKA 9.
Specjalność chorób wenerycz-
nych, skórnych i moczopłci-
owych. Przyjmuje: 8^{1/2}—11 i od
6—8 po poł.; panie 5—6 po poł.,
w niedziele 10—1 w poł. 237

Dr Wacław Bernard

przeprowadził się na ulicę
BENEDYKTA № 9.
Choroby skórne, wenery-
czne i moczopłciowe.
(8^{1/2}—12 r. i 5—7^{1/2} pp., panie
od 4—5) 1761 r

Dr Jan Pieniążek

sp. ch. nosa, gardła i uszu
przeprowadził się na
ulicę Piotrkowską 120.
Przyjmuje od 11 do 12 w poł.,
i od 5 do 6^{1/2} wiecz., w niedziele
i święta od 9^{1/2}—11 rano. 1350d

Dr Wacław Jasiński

powrócił.
PIOTRKOWSKA 108, II-e piętro
od 4—6.
Choroby dzieci. 2547

Dr E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg m-
czowych i weneryczne
CEGIELNIANA 14.
Od g. 11—1 i 4—7^{1/2} w. 76r

Dr B. BONCHIN

Specjalista chorób oczu
osiadł w Łodzi
ul. Zielona № 11.
Godz. prz. 10—12 i 5—7 po poł.
438—r

Dr FRANCISZEK
KOZIOLKIEWICZ

(senior)
Piotrkowska 103
Choroby wewnętrzne, dzieci
i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r.
od 2^{1/2}—4 pp. i od 7^{1/2}—9 w. 1426r

Dr M. Papierny

Akuszerya i choroby kobiece,
b. ordynator warszaw uniwersy-
teckiej kliniki akusz.
Przyjmuje do 11 r. i od 4^{1/2}—6^{1/2},
po poł. Południowa 23. 485d

Dr H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8—10^{1/2}, i od 6—8.
Po poł., panie od 5—6. W nie-
dziele i święta od 8—1 r. 637r

Specjalista chorób skórnych,
włosów, wenerycznych i dróg
moczowych

Przyjmuje codziennie od 8—1
w południe i od 4—8 wieczorem;
w niedziele i święta od 9—2
w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr B. Rejt,
ulica Średnia № 5.D^r med. LEYBERG

Krótką № 5.
Choroby weneryczne, mo-
czopłciowe i skórne. 1489r

D^r med. Z. Golc

chor. skórne i wenerycz.
PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Dr Rosenblatt

Choroby
uszu, gardła i nosa
Piotrkowska 35.
Przyjmuje od 10—11 r. i 5—7 pp.
w niedziele od 2—4 r. 2431

Lekarz-Dentysta
DĄBROWSKI

mieszka:
1335r
Piotrkowska 97.

Dr Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne
Andrzeja 13.
Przyjmuje od 9—10^{1/2} rano i
od 4—8 po poł. W niedziele i
święta od 10—1. 507—d

Dr Jelnicki

ul. Andrzeja 7
powrócił.
Choroby skórne, wene-
ryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęcia: panowie od g.
9—11 r. i 5—8 po poł., panie
4—5 po poł.; w niedziele i święta
8—12 r. 1463r

Dr L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener.,
choroby dróg moczowych.
Przym. od 8—1 rano i od 5—8 w.,
dla dam od 4—5. W niedziele i
święta tylko do 1 rano 746—r

Dr Birencweig

ŚREDNIA № 3.
Choroby skórne, wener.
i moczopłciowe.
Od 11—1 r. i od 3—7 w. 268r

D^r med.
Aleksander FABIAN

ul. Rzgowska № 3 (róg Gór-
nego Rynku).
Choroby nerwowe i wewnętrzne.
Do 10 rano i od 4—6^{1/2}. 2251r

Dr I. LIPSZYC

choroby dzieci.
Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp.
WSCHODNIA № 45. 294

Dr L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSOW, WE-
NERYCZNE (syphilis) i MOCZOPŁCIO-
WE (endoskop i cystoskop) i NIE-
MOCE PŁCIOWE.
Ul. Południowa № 2.
powrócił.

Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w.
panie od 5—8 po poł. 1420—rD^r Ignatiew

Specjalista chorób
uszu, nosa i gardła
ulica Konstantynowska № 11 m. 5.
Przyjmuje od 11—12 rano i od
5—8 wiecz. codziennie. W nie-
dziele od g. 10—1 w południe.
1054r

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów

lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.
Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia)
Reparacje i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**
Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.
Uwaga!! Ceny bardzo niskie!! Uwaga!!

Dr. S. SZNITKIND
Średnia № 2.
Choroby skórne, wene-
ryczne i moczopłciowe
Leczenie elektryczną i masażem.
Przyjmuje od g. 8—11 rano.
od 5—8 1/2, wiecz. 469-r

Dr. Edward Mittelstaedt
mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67
przyj. od 8—9 1/2 r i od 5—6 1/2 pp
Choroby wewnętrzne i nerwowe.
1429-r

Dr. Jan Cadarski
b. asyst. klin. uniw. warsz.
Akuszerya, choroby chi-
rurgiczne i kobiece
przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł.
Ul. Cegielniana 9 m. 4. 580

Akuszeryka A. Trenkler
Benedykta 10,
przyjmuje panie na słabość, u-
działa porad, niezamierzonym następ-
stwa. Dyskrecja ścisła. 12-r-14

Ból głowy i Migrenę
natychmiast usuwa
Migreno-Nervosin
Bezwarunkowo pewny i nie-
szkodliwy roślinny środek. Zę-
dać w aptekach i skl. aptecz-
tylko oryginalnych prosz-
ków po 10 k. szt. — Pudełko
1.20 k. Główn. skl. Tow. Akc.
L. Spies i Syn 276-r-100

ANTONI MARSZAŁ
Łódź
Piotrkowska № 141
poleca na sezon modne kapelusze
już dobre od 2.50 do 6 rb., jako
też czapki fantazyjne i sukienne.
500-7-7

Ważne dla robotników!!!
Placie 40x70 łukel, pod budowę
domów, są do nabycia w Rudzie
w pobliżu przystanku tramwaj-
owego Rokietki. Grunt suchy, prze-
puszczalny, hipoteka uregulowa-
na. Przy kupnie—rubli 100, re-
szta rb. 150 na 3 letnią wypłatę
Wiadomość: Nowacki, Andrzej
№ 34, m. 19, od rana do 3 po
południu 579-3-3

**Potrzebny uczeń z inteligent-
nej rodziny do składu apteczne-
go. Pierwszeństwo mają kandyda-
ci z prowincji, którzy ukończyli
co najmniej trzy klasy jakiegokol-
wiek zakładu naukowego. Wia-
domość w Łodzi, Plac Kościelny
№ 8, m. 12. Obowiązująca znajo-
mość języka niemieckiego. 616-3**

ZĘBY sztuczne od 75 k.
Plomby od 50 k.
na kauczuku, złocie—
bez wyjęcia korzeni. Plombowanie
złotem, srebrem, porcelaną. **Wyj-
mowanie zębów bez bólu.**
Przeróbka i reparacje na pocze-
kaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI,**
Piotrkowska 92. 581r

TEATR „MODERNE“.

606-3

Nowy wspaniały program od 5 do 8 marca.

Pomiędzy innymi bardzo pięknymi obrazami:

Życie Mojżesza I-a i II-a część.

CZARNY WIANEK — STRASZNY KONIEC

wstrząsający dramat z czasów rewolucji francuskiej.

Proszę nie zapominać, że

hurtowy i detaliczny skład sukna i kortów

W. GROSSMANA

DZIELNA № 1

zaopatrzonej został na wiosenny i letni sezon w piękny wybór
angielskich i krajowych materiałów i takowe po cenach ściśle
konkurencyjnych sprzedaje.

**UWAGA: PP. Urzędnicy i Robotnicy ko-
rzystają ze specjalnego usłupstwa.**

625-3-1

Dla Przemysłowców i Amatorów!

Grunt na rogu szos Pabianickiej i Tuszyńskiej, obszaru 60 morgów polskich, ma być
rozparcelowany na działki dla zakładów przemysłowych i domów mieszkalnych na dogo-
dnych warunkach spłaty. Bogaty w wodę, ma spadek, plac targowy, miejsce pod budowę
szkoly i przystanek tramwajowy.

Grunt będzie otoczony przy ohydwoch szosach aleją drzew. Przywózka i wywózka
materiałów z dworca w Chojnach. **Cena placów** od 300 r rb. Także park około
6 morgów jest wart nabycia.

Szczegóły u Piotra Hasenclewera, Ruda Pabianicka.

561-3-2

Nie wyrzucajcie

Waszego podartego **Obuwia**, podartych **Kaloszy**, potłu-
czonego **Naczynia** i t. d. — Kupcie klej „**GLUOL**“,
który reparaże **bez szycia** obuwie, kalosze; klei por-
celanę, marmur, fajans, drzewo, kość, róg,
szkło i t. d. „**GLUOL**“ skleja **pasy transmisyj-
ne**. „**GLUOL**“ skleja pęknięte **kopyta końskie**.
„**GLUOL**“ nie boi się **wody gorącej**. „**GLUOL**“
niezbędnym jest w każdym domu. 581

SKŁAD FABRYCZNY

ST. GOSZCZYNSKI, Nawrot № 11.

Dostawa do domów.

Znakomity środek odżywczy zalecany przez p.p. lekarzy

Kefir

B. PATZER, Łódź, Pasaż Meyera 5, m. 5. 1620

Dostawa do domów

Warszawska Szkoła kroju i szycia APOLONII KOPYDŁOWSKIEJ

dplomowanej uczenicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty
i dyplomy z prawami zakładania pracowni i szkół. Nauka grunto-
wna i prędką prowadzona dwoma systemami; uczenice nabierają gustu.
Przy pracowni kurs wieczorowy po cenach niższych. Zapis uczenie
w każdym czasie. Programy bezpłatnie. Sprzedaż form papierowych,
żurnali i manekinów.

Łódź, Piotrkowska № 115. 600-3

MIĘDZYNARODOWE TRANSPORTOWANIE MEBLI

M. LENTZ, Widzewska 77.

№ telefonu 14-36.

Przeprowadzki w mieście i do wszystkich miejscowości

w świecie bez przeładowania

Opakowanie i przechowywanie mebli.

Dostawa i odstawa towarów. Dostawa węgla i drzewa rozpa-
łowego. Przewożenie kas ogniotrwałych.

Biurowo

ARCHITEKTONICZNO-BUDOWLANE

K. WOZNICKI

Inżynier-budowniczy.

565-3-3

Łódź, ulica Kamienna № 10.

PREZ ZE ZŁOTYMI ZEGARKAMI! Prawie darmo.

Gdyż zegarek męzki z prawdziw. amerykańskiego złot'a
płaski, pięknie grawerowany „**AMERYKA**“ nie odróż-
nia nawet specjaliści od złotego 56-6j pr. Oprócz pięk-
ności zegarek „**AMERYKA**“ jest najlepszej genewskiej
konstrukcji znanej fabr. „**LANGEN WATCH**“, nakręcany
raz na 40 godzin bez kluczyka „Remontoir“, wyregulo-
wany do minuty, z poręczeniem piśmiennem na 8 lat.
Cena zam. i st. 15 tylko **rb. 2 kop. 95**, 2 zegarki

rb. 5 kop. 50. Dla rozpowszechnienia naszego przedstawicielstwa
dołączamy do każdego zegarka jako premium **zupełnie darmo!**
1) Dewizkę wspaniałą z tego samego materiału; 2) Brelok nowocel
Automatyczny kinematograf z interesującymi widokami; 3) Mundsztuk
aparatu D-ra Kocha dla nieszkodliwego palenia papierosów i cygar
i woreczek zamiszowy do zegarka. Obstalunki wysyłamy pocztą za
zaliczeniem nawet bez zadatku. Adresować: **Warszawa, Prosta
17, p. f. E. Wąchocki, — 2.** Za przesyłkę do I-go lub też do
3-ich zegarków dolicza się 40 kop. Kto tylko zobaczy ten ze-
garek, ten uwierzy, że złoty. Za dobroć ich firm posiada mnóstwo
dziękczynnych listów. Uwaga: Damski zegarek z tego materiału
z damskim kompletem **rb. 3 kop. 90.** 556-2-2

Likwidacja!!

Z powodu **zupelnej** likwidacyi interesu, wyprze-
daje wszystkie modne i trwałe towary o **50%**
niżej ceny kosztu. 548-4-2

G. RIMPEL, Skwerowa № 16.

Smaczne i zdrowe Pieczywo

poleca piekarnia

R. TRENKERA, ul. Cegielniana № 67.

Chleb **na sposób moskiewski** wyrabiany przez specya-
listów fachowych. Czystość i higiena wypieku gwarantowana.

Filie: Piotrkowska 116 i Orla 8.

1588-100-60

Oszczędzać na właściwym miejscu

to znaczy, kupować z najlepszego tylko najlepsze. Takim jest od dawna MAGGI'ego bulion w kostkach po 4 kop., który niczem nie odróżnia się od bulionu, przyrządzonego po gospodarsku. Nadaje się także wyśmienicie do rosółów, gotowania jarzyn, przyrządzania zup i polepszenia słabych potraw. Tylko prawdziwy z nazwą MAGGI i z znakiem ochronnym — „krzyż-gwiazda”. Do nabycia w składach kolonialnych, delikatesów i t. p.

NA RATY!

Wydaje różne dziecięce ubiory, męskie i damskie z wypłatą tygodniową. Największe medale. Ceny przystępne. W Brodtharń Zachędnia 32. 574-3-2

Sprzedają maszyny do szycia Singera. Bąbenkowa rb 40. Pierścieniowa, 35. Zyczącym naraty. Uwaga! Specjalny warsztat reparać. Konstantynowska № 7. Jurezyński 294-10

Szkoła rysunkowa J. Lemana poszukuje modeli.

Płaca od 30 do 60 kop. za 2 godziny. Zgłaszać się można codziennie od 8 do 10 włącz spacerowa (Promenada) 37. 554 3 3

Żądajcie wszędzie!

Deskonalego smaku i aromatu koniak T-wa „Imperial” w Warszawie. W sprzedaży we wszystkich lepszych handlach win i tow. kolonialnych.

Żądajcie wszędzie! 252-15-9

Dobra i Oszczędna Gospodyni

używa do prania tylko

MYDŁO NAFCIANE

z Latarnią Morską
HORDLICZKI i STAMIROWSKIEGO.

Hurtowa sprzedaż na Łódź: Edmund Bogdański, Dzielna № 30, telefonu 11-26.

562-8-3

URZĄD STARSZYCH Zgromadzenia Majstrów Tkackich

niżej podaje do wiadomości, że ma

do wydzierżawienia:

LOKALE w nowowyprowadzonym domu cechowym przy ul. Przejazd. W domu tym będzie z komfortem urządzony lokal restauracyjny, duża sala na koncerty i zabawy, mieszkania, weranda połączona z ogrodem.

LOKAL w starym domu od ul. Piotrkowskiej „Dom Zgromadzenia majstrów tkackich” (Meisterhaus) i **PLAC** narożny — Piotrkowska-Przejazd.

Bliższych szczegółów udziela i przyjmuje oferty starszy cechu, p. Józef Lisner, Piotrkowska 156. 557-6

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu Przemysłowców Łódzkich

ulica Ewangelicka 11/13.

zwyczajne Ogólne Zebranie

odbędzie się dnia 18 marca r. b., w piątek, o godz. 6-ej wieczorem w Sal. Koncertowej przy ulicy Dzielnej № 18.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie za rok 1909
  - a) raport Komisji Rewizyjnej,
  - b) zwolnienie Zarządu od odpowiedzialności,
  - c) podział czystego zysku;
- 2) Zatwierdzenie budżetu na rok 1910;
- 3) Wybory
  - a) 3 członków Rady,
  - b) 1 członka Zarządu,
  - c) 3 rewizorów,
  - d) 3 kandydatów na rewizorów;
- 4) Różne wnioski.

Ażeby zebranie doszło do skutku, uprasza się jaknajśnliwiej wszystkich pp. członków o łaskawe punktualne przybycie.

509-6-3

ZARZĄD.

VI-te Łódzkie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe

w Łodzi, ul. Przejazd № 14, tel. 904.

z dniem 1-ym marca r. b. przyjmuje oszczędności, począwszy od rb. 1, na oprocentowanie od 4% do 6%. Wydaje pożyczki do rubli 200 przy udziale rubli 30,

Biuro otwarte codziennie od 10-ej do 2-ej i od 6-ej do 8-ej wiecz., z wyjątkiem dni świątecznych. 587-6

„Koffonelli”!!!

491-12-7

Kakao Wedla,

przygotowane z najlepszych ziaren kakaowych według hollenderskiego patentu, wyróżnia się obok wielkiej pożywności łagodnym smakiem i wysoce rozwiniętym naturalnym aromatem i jako takie zaleca się, jako najzdrowszy napój na pierwsze śniadanie, zwłaszcza dla dzieci, którym szklanka herbaty rano dostatecznego pożywienia dać nie może.

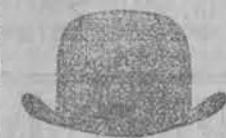
Kakao owsiane WEDLA smaczne jak czekolada i łatwostrawne jak kleik, zalecane przez lekarzy dla osób o słabym trawieniu, stanowi specjalność znanej WARSZAWSKIEJ FABRYKI CZEKOLADY

E. Wedel

i znajduje się stale na składzie we wszystkich tutejszych handlach kolonialnych i sklepach spożywczych. 318-3

Poszukuje się pracownika-stenografa, p. szącego biegle na maszynie w językach polskim, rosyjskim i ewentualnie niemieckim. Oferty w administracji niniejszego pisma sub. W. 125. 610-3-3

Kapelusze sztywne okazują się tylko 1.10

Czapki mezniewskie od 60 kop. Matrosy damskie, cyklistki dz fant. czapki nader tanio. Piękny wybór zakopiańskich ubiorów i najpięknych kapeluszy i czapek. E. AJFER, Piotrkowska 9. 609-3-2